

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ตะเฒิม อะล๋วาง ละก๋วยโทร: ต้นไม้ออกคนโทร

ชื่อเรื่อง : ตะเนิม อะล่าวาง ละก้วยโทรุ : ต้นไม้ของคนโทรุ

ตรวจสอบและเรียบเรียงโดย : อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์

กุมารี ลากาภรณ์

ไกรสร ฮาดคะดี

ข้อมูลโดย : กิจ อุวิชิต และคณะ

ตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์โดย : กิตติพงษ์ เกิดสว่าง

ออกแบบปกและรูปเล่ม : สุมาลี หาญยศ

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

999 ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

โทรศัพท์ : 02 800 2308-14 ต่อ 3217

Website : www.langrevival.mahidol.ac.th

E-mail : langrevival.th@gmail.com

พิมพ์ครั้งที่ 1

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2565

พิมพ์ที่ : บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ไกรสร ฮาดคะดี.

ตะเนิม อะล่าวาง ละก้วยโทรุ ต้นไม้ของคนโทรุ.--นครปฐม : ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2565. 195 หน้า.

1. พฤษศาสตร์. 2. พืชพื้นบ้าน. I. อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์, ผู้แต่งร่วม.

II. กุมารี ลากาภรณ์, ผู้แต่งร่วม. III. ชื่อเรื่อง

581.632

ISBN : 978-616-443-663-3

คำนำ

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมที่อยู่ในภาวะวิกฤต และได้ดำเนินการติดตามหนุนเสริมโครงการ “ต้นไม้ของคนโท (ตะเนิม อะสว่าง ละก้วยโท) ตำบลโพธิ์ไพศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร” โดยมีนายกิจ ฐิวิจิต เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

กระบวนการในการดำเนินงานวิจัย ทีมวิจัยได้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งเน้นให้คนในชุมชนเข้ามาเป็นแกนนำในการวิจัยตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผนและปฏิบัติการค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเปิดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน, การจัดอบรมการใช้เครื่องมือในการบันทึกภาษา ผ่านระบบเขียนภาษาโทรตัวอักษรไทย, การเข้าร่วมอบรมการเก็บข้อมูลด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน, ดำเนินการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโท โดยบันทึกทั้งภาษาโท อักษรไทย และภาษาไทยและการถ่ายภาพนิ่ง จากนั้นนำความรู้ที่ได้ถ่ายทอดสู่เยาวชนผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยนำเนื้อหาของพืชท้องถิ่นมาผนวกเข้ากับบทเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในเรื่องพืช โดยทีมวิจัยเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้เรื่องพืชให้กับเด็กนักเรียนในชั้นเรียน และพาเด็กนักเรียนออกไปเรียนรู้ในป่าชุมชน โดยมีนักวิจัยศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต ทำหน้าที่เป็นที่เล็งนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการกำกับติดตามการดำเนินงานมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการวิจัย ทั้งในการวางแผนการทำงาน การให้คำปรึกษา การร่วมสังเกตการณ์ในการทำกิจกรรมการสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตลอดจนการนำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต ได้นำผลงานส่วนหนึ่งจากโครงการวิจัย จัดทำเป็นหนังสือชื่อ “ตะเนิม อะสว่าง ละก้วยโท : ต้นไม้ของคนโท” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทและการใช้ประโยชน์ที่นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้รวบรวมและบันทึกข้อมูลไว้ ทั้งภาษาโท อักษรไทยและภาษาไทย เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปและเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับผู้ที่สนใจด้านการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องพฤกษศาสตร์ท้องถิ่นและพฤกษศาสตร์ชาติพันธุ์ ภายในหนังสือประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักกลุ่มชาติพันธุ์ไทโร

บทที่ 2 กล่าวถึงระบบตัวเขียนภาษาไทย เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการอ่านภาษาไทย ระบบตัวเขียนนี้เป็นผลงานวิจัยจากโครงการ “การจัดการเรียนการสอนภาษาไส้ในระบบโรงเรียน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.กุสุมาลย์ ต.โพธิ์ไพศาล ต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร” และได้มีการรับรองจากราชบัณฑิตยสภา ซึ่งทีมวิจัยได้ใช้ระบบตัวเขียนนี้ในการบันทึกข้อมูลพรรณพืชของชาวไทโร

บทที่ 3 เป็นกระบวนการรวบรวมและบันทึกข้อมูลพรรณพืชที่บ้านของชาวไทโร โดยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4 พื้นที่ป่าชุมชนตำบลโพธิ์ไพศาลที่ชาวไทโรใช้ในการเก็บข้อมูล

และบทที่ 5 คือ พรรณพืชของชาวไทโรและการใช้ประโยชน์ ที่บันทึกด้วยภาษาไทย อักษรไทยและภาษาไทย และภาพประกอบ จำนวน 164 ชนิด

ศุภย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ประธานที่ปรึกษาศุภย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดระยะเวลาการทำงานวิจัยและการจัดทำหนังสือนี้ และ ขอขอบพระคุณ คุณกิตติพงษ์ เกิดสว่าง นักวิชาการประจำองค์การสวนพฤกษศาสตร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้ให้ความรู้แก่นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลพรรณพืชที่บ้าน และให้ความร่วมมือในการตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์จากภาพถ่ายของพืช อีกทั้งขอขอบพระคุณนักวิจัยชาวไทโรทุกท่านที่ได้ร่วมกันทำให้งานวิจัยประสบผลสำเร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะให้ประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจเรื่องพฤกษศาสตร์ท้องถิ่นและพฤกษศาสตร์ชาติพันธุ์และเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

ศุภย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

เมษายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไท	1
1.1 ประวัติความเป็นมาของชาวไท	1
1.2 ข้อมูลทางวัฒนธรรมของชาวไท	2
บทที่ 2 ระบบตัวเขียนภาษาไท	5
บทที่ 3 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวไท	12
บทที่ 4 ข้อมูลพื้นที่ป่าชุมชนของตำบลโพธิ์ไศศาล	16
4.1 ป่าชุมชนบ้านโพธิ์ไศศาล	16
4.2 วัดป่าโพธิ์ไศศาล (วัดป่ากุดแก้ว)	17
4.3 ป่าชุมชนตำบลโพธิ์ไศศาล บ้านโพนแพง	17
บทที่ 5 พรรณพืชพื้นบ้านของชาวไทและการใช้ประโยชน์	19
บรรณานุกรม	185
ภาคผนวก	186
- รายชื่อนักวิจัยท้องถิ่นในโครงการ ต้นไม้ของคนไท (ตะเนิม อะล่าวาง ละก้วยไท)	186
- ดัชนีคำ	188

บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์โทร

1.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาวโทร

ละก้วยโทร หรือ คนโทร เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อยู่ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร อำเภอโพนสวรรค์และอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม หรือที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อกลุ่มไส้ ตามประวัติศาสตร์ชาวโทร อำเภอกุสุมาลย์ มีต้นกำเนิดอพยพมาจากเมืองมหาชัย แขวงคำม่วน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในราวปี พ.ศ. 2381 ราชวงศ์คำได้รับการแต่งตั้งเป็นพระยาประเทศธานีเจ้าเมืองสกลนคร นำกำลังไพร่พลไปเกลี้ยกล่อมเอาครอบครัวหัวเมืองลาวที่ค้างอยู่ที่ปากฝั่งแม่น้ำโขงด้านทิศตะวันออกให้เข้ามา เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสนับสนุนของกองทัพญวน ใน พ.ศ. 2385 ท้าวโรงกลางบุตรเจ้าเมืองวัง ท้าวเพี้ยเมืองสูง ท้าวเพี้ยบุตรโคตรหัวหน้าช่ากะโซ่กับครอบครัวบ่าวไพร่ได้เข้ามาสู่พระบรมโพธิสมภารเป็นจำนวนมากและตั้งบ้านเรือนทำมาหากินอยู่แถบฝั่งแม่น้ำโขงและรอบเมืองสกลนครในรัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในปี พ.ศ. 2387 พระยาประเทศธานี นำหัวหน้าครอบครัวกลุ่มต่าง ๆ ลงไปเฝ้าสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวที่กรุงเทพมหานครและโปรดเกล้าให้ตั้งบ้านประชาวพันนาและบ้านกุสุมาลย์ โดยให้ท้าวโรงกลางเป็นพระเสนาณรงค์เจ้าเมืองพันนา ท้าวเพี้ยเมืองสูง เป็นหลวงอรัญอาสาเจ้าเมืองกุสุมาลย์ พระราชทานเครื่องยศตามตำแหน่งให้ขึ้นตรงต่อเมืองสกลนคร

ใน พ.ศ. 2419 ในรัชสมัยของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้าให้ตั้งเมืองโพธิ์ไพศาล ปัจจุบันเป็นตำบลโพธิ์ไพศาล เพราะเกิดการขัดแย้งชิงตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยให้ท้าวชัตติยะเป็นพระยาไพศาลเสนานุรักษ์ เป็นเจ้าเมือง โดยมีหลักฐานว่า ครั้นปีเถาะ นพศก จุลศักราช 1234 (พ.ศ. 2415) พวกช่ากะโซ่ ในเมืองกุสุมาลย์มณฑล เกิดวิวาทแย่งชิงตำแหน่งทางราชการโดยมีท้าวชัตติยะหัวหน้าช่ากะโซ่เป็นหัวหน้า ได้ร้องขอเป็นเมืองขึ้นของเมืองสกลนคร โดยขอแยกตัวเมืองกุสุมาลย์มณฑล จึงโปรดเกล้าให้ท้าวชัตติยะเป็นพระยาไพศาลเสนานุรักษ์ (บางตำราเรียกพระยาไพศาลสิมานุรักษ์) เป็นเจ้าเมืองโพธิ์ไพศาลนิคม (ต้นสกุลรัตนพิศาล) และขึ้นกับเมืองสกลนครอีกเมืองหนึ่ง รับผูกส่วยผลเร็วอยู่กับเมืองสกลนคร (เติม วิวาทจนกิจ, 2542)

ภายหลังเมื่อมีการปรับปรุงรูปแบบของการปกครองหัวเมือง ในรัชกาลที่ 6 ใน พ.ศ. 2547 หัวเมืองสำคัญ เช่น เมืองกุสุมาลย์มณฑล เมืองโพธิ์ไพศาลนิคม จึงถูกลดฐานะลงเป็นเพียงตำบลเท่านั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 เมืองกุสุมาลย์ เป็นกิ่งอำเภอกุสุมาลย์ และเป็นอำเภอกุสุมาลย์ ในปี พ.ศ. 2510 ส่วนเมืองโพธิ์ไพศาลนั้นก็ยังเป็นตำบลโพธิ์ไพศาล ขึ้นกับอำเภอกุสุมาลย์จนถึงปัจจุบัน

1.2 ข้อมูลทางวัฒนธรรมของชาวโทร

การแต่งกาย

ชาวโทรในสมัยโบราณ มีเครื่องแต่งกายตามแบบเฉพาะ ผู้ชายมักจะสีกลายตามตัว ตามขาเพื่อป้องกันความเป็นชายชาติรี นุ่งโสร่ง หรือ กางเกง “โชนงุม” สวมเสื้อผ้าทอยกสีดำ หรือสีกรมท่า สวมหมวกใบตาล ส่วนผู้หญิงมักจะใส่เสื้อสีดำย้อมครามแขนกระบอกเลยข้อศอก ลงมาเล็กน้อย ผ่าอกขลิบแดงปล่อยให้เลยชายเสื้อลงไป 2-3 นิ้ว กระดุมเงินกลม หรือเงินเหรียญเท่าที่ทำได้ ชายเสื้อด้านข้างผ่าชายสองข้าง ใช้ด้ายแดงตกแต่งขอบชายเสื้อ คอเสื้อ และปลายแขน ชายเสื้อจะมีด้ายแดงปล่อยให้เลยห้อยลงมาตรงเอวทั้งสองด้าน 2-3 ปอย ผ้านุ่งใช้ผ้ามัดหมี่ ผ้ายสีน้ำเงิน-ขาว ต่อตีนขึ้นและหัวขึ้นด้วยผ้าแถบสีสน်สวยงาม ทรงผมผู้หญิงจะเกล้ามวยสูง เรียกว่า “มะย๋วล” ในงานพิธี นุ่งผ้าไหม ใส่กำไลข้อมือ ข้อเท้า สร้อยเงิน ต้มหู ตามฐานะ บางครั้งจะห่มสะไบ ทับเสื้อ แต่ในปัจจุบันนิยมแต่งกายตามสมัยนิยม

ภาพที่ 1 การแต่งกายของชาวโทรในปัจจุบัน (ภาพโดย : อัจฉราภรณ์ การพัฒนา)

อาหาร

ชาวโทรส่วนใหญ่นิยมบริโภคอาหารที่หามาได้ตามท้องถิ่นตามฤดูกาลทั้งพืชและสัตว์ เช่น ปลา เนื้อ กบ เขียด หน่อไม้ ผักต่าง ๆ เมนูอาหารของชาวโทร มีลักษณะการประกอบอาหารอย่างง่าย ๆ เช่น ต้ม ลาบ แกง นึ่ง หมก ย่าง เผา การแกงหน่อไม้ของชาวโทรจะต่างจากแกงหน่อไม้ของชาวลาว ชาวภูไท ที่แกงหน่อไม้ใส่ผัก แต่ชาวโทรมักจะใส่ปลา กบ หรือเขียดด้วย

การถนอมอาหาร ในสมัยโบราณชาวโทรเมื่อล่าสัตว์ได้เนื้อมามาก ๆ แล้วนิยมเก็บอาหารที่เป็นเนื้อโดยการหมักเกลือผสมกับปลายข้าวหรือข้าวสารเหนียว รวมทั้งใส่หน่อไม้สับเป็นท่อนเล็ก ๆ ทูบให้บวบแล้วเก็บไว้ในไห ปิดไว้ให้สนิทเมื่อต้องการรับประทานก็จะเปิดออกมาปรุงทำอาหารตามต้องการซึ่งชาวโทรเรียกว่า “ตะโละ”

ประเพณีพิธีกรรม

ประเพณีการเล่นของแต่ละกลุ่มชนต่าง ๆ นั้นบ่งบอกถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ภูมิปัญญา ชาวโทรก็เป็นชนเผ่าหนึ่งที่มีความเชื่อในเรื่องของสิ่งที่เหนือธรรมชาติเพื่อเป็นที่พึ่ง กล่าวคือ ชาวโทรมีความเชื่อเรื่องผี บ้านชาวโทรส่วนใหญ่จะมีห้องหนึ่งเป็นที่อยู่ของผีบรรพบุรุษที่เรียกว่า “เนาะ” จึงมีพิธีกรรมต่างที่เกี่ยวข้องกับผีดังนี้

• พิธีเหยา เพื่อบูชาหรือบวงสรวงผีที่ตนนับถือ เช่น ผีมูล ผีน้ำ โดยการเหยานั้นจะมีหม้อเหยาเป็นเสมือนผู้สื่อสารกับผีที่ตนนับถือ เช่น เหยาเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วยที่ไม่ทราบสาเหตุ เหยาแข่งชนะนาม (เหยาเลี้ยงผี)

- พิธีบวงสรวงผีปู่ตา
- พิธีชางกะมูจ เป็นพิธีกรรมทำให้คนตายคือส่งวิญญาณผู้ตายในงานศพ
- พิธีตัดกรรม ทำให้ผู้ตายเมื่อนำศพไปที่ป่าช้า
- พิธีจยาชะลา เป็นพิธีบวงสรวงผีเจ้าป่าเจ้าเขา หลังจากที่ล่าสัตว์ได้แล้วแล้วเนื้อสัตว์นั้นวางลงบนใบไม้ แล้วเชิญให้ผีเจ้าป่ามากิน
- พิธีแข่งชนะนาม เป็นประเพณีการเลี้ยงผีประจำปีของหม้อเหยาแต่ละกลุ่ม
- พิธีกรรมการเสี่ยงทาย อะแต่ฮอะเฮียว ใช้เสี่ยงทายอาการเจ็บป่วยว่าเกิดจากสาเหตุใดและหาทางแก้ไขตามประเพณีความเชื่อ
- ประเพณีอะบรางดง (กินข้าวใหม่) ช่วงประมาณเดือน 11 ของทุกปี ชาวโทรที่ถือผี หรือที่เรียกว่า จ้ำผี จะมีพิธีอะบรางดง เพื่อเอาข้าวใหม่ที่ได้จากการทำนา มาเลี้ยงให้ผีประจำตระกูลได้กินก่อน มีความเชื่อว่า ถ้าไม่ทำแล้วจะเกิดเหตุการณ์ไม่ดีต่อวงศ์ตระกูลของตน

การละเล่น

การละเล่นของชาวโทรมักจะประยุกต์จากพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ และวิถีชีวิตที่มีความสนุกสนาน ความสามัคคีในชุมชน การละเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวโทรมีดังนี้

- การรำโล้ทั้งบั้ง เป็นการละเล่นที่ประกอบไปด้วย นักดนตรี กลอง แคน พิณ นางรำที่ใช้ไม้ไผ่กระทุ้งให้เข้าจังหวะกับดนตรี โดยประยุกต์จากพิธีกรรม การเหยา การชางกะมูจพิธีจยาชะลา เข้าด้วยกัน

- การเล่นลายกลอง เป็นการละเล่นที่มีการผสมผสานลีลาของการรำมวย และตีกลองให้เข้าตามจังหวะ มักจะเล่นในงานบุญประเพณีต่างๆ ตำนานของมือลายกลองของชาวโทร บ้านโพธิ์ไพศาลมีหลายท่าน ได้แก่ นายหา รันทิศาล นายเขียว จูมไม้เมือง นายลา ระนอินทร์ นายประเวท ชิตบุตร นายทองสวัสดิ์ นินจันทร์บุตร เป็นต้น

ภาพที่ 2 การรำใส่หิ้งของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดสะกอย
(ภาพโดย : อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์)

ภาพที่ 3 การเล่นลายกลองของกลุ่มโทร
(ภาพโดย : ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต)

บทที่ 2 ระบบตัวเขียนภาษาโทร

ภาษาโทร โซ้ หรือ โส้ จัดอยู่ในภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic) สาขา มอญ - เขมร (Mon - khmer) กลุ่มย่อยกะตือคเหนือ (North katuic) ปี พ.ศ. 2551 ชาวโทร ได้มีความพยายามในการพัฒนาระบบตัวเขียนภาษาโทร โดยการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำระบบตัวเขียนภาษาโทรอักษรไทยและได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเบื้องต้นจากนักภาษาศาสตร์ จากสถาบัน SIL ต่อมาปี พ.ศ. 2555 ชาวโทรในอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในโครงการ “การจัดการเรียนการสอนภาษาโส้ในระบบโรงเรียน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.กุสุมาลย์ ต.โพธิ์ไพศาล ต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร” ได้มีการพัฒนาระบบตัวเขียนภาษาโทร อักษรไทย จากที่มีอยู่ให้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ โดยพัฒนาร่วมกันระหว่างคณะนักวิจัยท้องถิ่นร่วมกับ นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ จากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเป็นเครื่องมือในการบันทึกภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวโทร จากนั้น ในปี พ.ศ. 2561 ระบบเขียนดังกล่าวได้รับการตรวจสอบ และรับรองจากกรรมการวิชาการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ร่วมกับชุมชน และได้จัดทำ “คู่มือระบบเขียนภาษาโทร อักษรไทย ฉบับราชบัณฑิตยสภา” ประกอบด้วย พยัญชนะต้น พยัญชนะสะกด สระ และลักษณะน้ำเสียง มีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

พยัญชนะต้น

พยัญชนะต้นในภาษาโทรมีทั้งหมด 22 ตัว ดังนี้

-ก โกย	-ค ค็อง	-ง งวาจ	-จ เจมี	-ช อ็ญแซ็ญ	-ซ เซ็ยะ
-ญ ญั๋งญาด	-ด ดง	-ต ตอง	-ท เทา	-น นง	-บ บุง
-ป ปัด	-พ เพ็ยก	-ฟ ไฟฟ้า	-ม มัต	-ย แยง	-ร ระะ
-ล เล็ยม	-ว ว็อง	-อ อุยฮ	-ฮ ฮอง		

ภาพที่ 4 พยัญชนะภาษาโทร (ที่มา : กิจ สุวีฑิต และคณะ, 2563)

พยัญชนะสะกด

พยัญชนะสะกดในภาษาโทร มีทั้งหมด 16 ตัว ดังต่อไปนี้

-ง ฮอง	-น อะบีน	-ญ กวงญ	-ม อะชวม	-ย โกย	-ว อะตาว
-ก ต๋วก	-ด ปัด	-บ อะเซียบ	-ฮ มฮ	-จ ริจรอง	-ร ตะมีร์
-ล ตะปล	-วอ กะยาวอ	-ยอ กะน็อยอ	-ยฮ โปยฮ		

ภาพที่ 5 พยัญชนะสะกดภาษาโทร (ที่มา : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

สระ

สระในภาษาโทรมีจำนวน 34 ตัว ดังนี้

-ะ	-า	-ิ	-ี	-เ	-เ
					
ระ	มะนาง	อะบิน	ปิด	อังกิ่ง	ตะยี่ร
จ	จ	เะ	เ	แะ	แ-
					
มุฮ	อะจ	เรฮ	กะเป	ระแบฮ	แกล
โะ	โ-	โอะ	โอ	เาะ	-อ
					
ดง	โกล	กะโระ	โตง	อะเลาะ	จะตอง
เอะ	เ-อ	เออะ	เ-อ	เียะ	เีย
					
เจิม	เป็ด	ปะเน็ง	เซ็งเซ็ด	เตรียะ	ตะเลียง
เียะ	เีย	เือะ	เือ	เัวะ	เัว
					
อิมปียะ	ตียา	-	ลักเลื่อ	ตะลัวะ	อะลวย
-วะ	-วา	ไ-	เ-า		
					
อินตรวะ	มะกว่าง	กะไน	อะเซา		

ภาพที่ 6 สระภาษาโทร (ที่มา : กิจ สุวีฑิต และคณะ, 2563)

ลักษณะน้ำเสียง

ลักษณะน้ำเสียง มี 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะน้ำเสียงปกติ ไม่ใส่เครื่องหมายกำกับ และลักษณะน้ำเสียงมีลมแทรกหรือทุ่มต่ำ ใช้สัญลักษณ์ “ _ ” กำกับ

หลักเกณฑ์ในการเขียนภาษาโทร

- 1) คำที่มีน้ำเสียงปกติ ไม่ใส่เครื่องหมายกำกับ และคำที่มีน้ำเสียงทุ่มต่ำ ให้กำกับด้วย “_” ดังเช่น

อะอู	แปลว่า	มีด	อะอู่	แปลว่า	นำกลับบ้าน
จี้ร	แปลว่า	ลาย	จี้ร์	แปลว่า	ละลาย
ก๊ด	แปลว่า	ตัด	ก๊ด	แปลว่า	คับแคบ
จิช	แปลว่า	คลอดลูก	จิช	แปลว่า	ชี้
อะลิส	แปลว่า	ปลิด	อะลือ	แปลว่า	ทลาย
อะตีส	แปลว่า	ดูอย่างละเอียด	อะตือ	แปลว่า	กระแตก
จิกัร	แปลว่า	ชั้น	จิกัร์	แปลว่า	ตกใจ
กะไน	แปลว่า	หนู	กะไน	แปลว่า	เบ่งอุจจาระ
ตะปัล	แปลว่า	ครก	ปัล	แปลว่า	สงคราม
ปือ	แปลว่า	เปิด	ปือ	แปลว่า	ฝั่งน้ำ
แป็ญ	แปลว่า	ยิง	แป็ญ	แปลว่า	เต็ม
กัน	แปลว่า	สัตว์ตัวเมีย	กัน	แปลว่า	รอ

- 2) เมื่อเขียนเป็นประโยค ให้เขียนเป็นคำ โดยเว้นระยะห่างระหว่างคำ 1 ตัวอักษร เช่น

อะจอ จยา เซียะ.

หมา กิน ปลา

- 3) ใช้เครื่องหมาย . (มหัพภาค) เพื่อจบประโยค

อิ ตะ ตะลิ่ง อีนตือ ปะรัง.

ฉั้น ทำ นา ฤดู แล้ง

- 4) ใช้เครื่องหมาย ๆ (ไม้ยมก) เพื่อใช้แทนการซ้ำคำหรือความหมาย เช่น

จิจัง อักๆ แปลว่า หัวเราะดังอัก ๆ

ระโวบาจๆ แปลว่า พุดไปเรื่อยเปื่อย

อะร่วาย แซ้อม ปริงๆ แปลว่า แมลงตอมมากมาย

5) ใช้เครื่องหมาย “_” (อัญประกาศ) ใช้กำกับข้อความที่เป็นคำสนทนา เช่น

“อะแม่อะแปอะ ตะลิ่ง ตัง ไม่ มะไฮ.” อะวैया อะบลือ

“ใครไปนากับคุณเมื่อวานนี้” น้าถาม

6) การเขียนคำสองพยางค์ จะใส่สระอะในพยางค์ต้น เพื่อแยกพยางค์ต้นออกจากพยางค์หลัก เช่น

กะมูจ	แปลว่า	ผี
ชะมูจ	แปลว่า	มด
จะไร่	แปลว่า	หวาย
กะนี้อย์	แปลว่า	ตะขอ
ชะง	แปลว่า	วัน
ปะไซ	แปลว่า	อิม

7) การเขียนคำประสม ให้เขียนติดกันโดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น

อะลี้กร้วง	แปลว่า	หมูป่า
ตะลิ่งโก้ก	แปลว่า	นาโคก
กะแซ่ญตุ๋	แปลว่า	งูเห่า
มัดชูด	แปลว่า	ตาบอด
เซี่ยชะรวง	แปลว่า	ปลากด
ปะลุงกะแบ	แปลว่า	หัวบุก
กวดทรอ	แปลว่า	เขียด

8) การเขียนชื่อสถานที่ หากมีคำเรียกในภาษาโทรให้เขียนเป็นภาษาโทร ทั้งนี้บางคำที่ไม่รู้จักกันทั่วไปให้ใส่วงเล็บชื่อภาษาไทยไว้ด้วย เช่น

- วีลตุ้มก๊อก (บ้านห้วยกอก)
- วีลต้วร (บ้านจิว)
- กร่วงคะมาน (บ้านกุสุมาลย์)
- กะไล่ปูด (ห้วยหินชะแนนใหญ่)
- วีลจะกอย (บ้านกุดสะกอย)
- วีลนารัง (บ้านนาดี)
- ละก้วาน (นครพนม)

ส่วนชื่อสถานที่ซึ่งไม่มีชื่อเฉพาะในภาษาโทรให้เขียนตามแบบภาษาไทย เช่น สกลนคร อุตรธานี

9) การเขียนชื่อบุคคล เป็นศัพท์เฉพาะ ให้เขียนชื่อเป็นภาษาไทย

10) คำยืมทั่วไป ให้เขียนตามเสียงพูดในภาษาโทร เช่น

วัด	แปลว่า	วัด
โรงเรียน	แปลว่า	โรงเรียน
กระเทียม	แปลว่า	กระเทียม
ซังกะสี	แปลว่า	สังกะสี

ปัจจุบัน ระบบตัวเขียนภาษาโทรได้ผ่านการรับรองจากราชบัณฑิตยสภา ในการนี้ทีมวิจัย
ท้องถิ่นได้ใช้ระบบตัวเขียนภาษาโทร อักษรไทย ในการบันทึกข้อมูลพรรณพืชของชุมชนชาวโทร

บทที่ 3 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทร

ทีมวิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทร โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมการเปิดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน, กิจกรรมการจัดอบรมการใช้เครื่องมือในการบันทึกภาษา ผ่านระบบเขียนภาษาโทร อักษรไทย, กิจกรรมการเข้าร่วมอบรมการเก็บข้อมูลด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน, ดำเนินการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทร โดยบันทึกทั้งภาษาโทรและภาษาไทย และการถ่ายภาพนิ่ง จากนั้นนำความรู้ที่ได้ถ่ายทอดสู่เยาวชนผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยนำเนื้อหาของพืชท้องถิ่นมาผนวกเข้ากับบทเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในเรื่องของพืช โดยทีมวิจัยเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้เรื่องพืชให้กับเด็กนักเรียนในชั้นเรียน และพาเด็กนักเรียนออกไปเรียนรู้ในป่าชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เปิดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน

ทีมวิจัยได้จัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานวิจัยให้แก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน

ภาพที่ 7-10 เวทีชี้แจงโครงการ (ภาพโดย : อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์)

จัดอบรมการใช้เครื่องมือในการบันทึกภาษา ผ่านระบบเขียนภาษาโทร อักษรไทย

ทีมวิจัยจัดกิจกรรมอบรมการใช้เครื่องมือในการบันทึกภาษา ผ่านระบบเขียนภาษาโทร ตัวอักษรไทย เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการสามารถบันทึกภาษาด้วยระบบเขียนภาษาโทรได้ด้วยตนเอง โดยมีนายไกรสร ฮาดคะดี และทีมงาน ซึ่งเป็นนักวิจัยและมีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาโทร เป็นวิทยากร

ภาพที่ 11-12 อบรมการใช้ระบบเขียนภาษาโทร (ภาพโดย : ไกรสร ฮาดคะดี)

เข้าร่วมอบรมการเก็บข้อมูลด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน

ทีมวิจัยได้เข้าร่วมงานประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “พฤกษศาสตร์ท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์โทร ปิซู และมอแกน” จัดขึ้นโดยศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ณ อาคารสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีคุณกิตติพงษ์ เกิดสว่าง นักวิชาการประจำองค์การสวนพฤกษศาสตร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นวิทยากรในการประชุมครั้งนี้

ภาพที่ 13-14 อบรมการเก็บข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน
(ภาพโดย : ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต)

เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้าน ตามประเด็นที่ศึกษา

ทีมวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลพรรณพืช ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2562 – มิถุนายน 2563 เริ่มจากการสำรวจพื้นที่และลักษณะกายภาพของป่าชุมชน และจัดทำแผนที่ป่าชุมชน จากนั้นจึงเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลพรรณพืชที่ชาวโทรใช้ประโยชน์ โดยการเดินเข้าไปในป่าชุมชนแล้วพบเห็นพืชชนิดใด ทีมวิจัยก็จะถ่ายรูปและเขียนไว้ในแผนที่ จากนั้นจึงกลับมาเขียนบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะและการใช้ประโยชน์จากพืชนั้น ๆ โดยบันทึกทั้งภาษาโทร และความหมายภาษาไทย พร้อมภาพประกอบ จากนั้นได้ส่งให้นักวิชาการประจำองค์การสวนพฤกษศาสตร์ตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์จากภาพถ่ายของพืชซึ่งสามารถตรวจสอบได้ 104 ชนิด และดำเนินการจัดพิมพ์

ภาพที่ 15-18 เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้าน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

ถ่ายทอดความรู้สู่เยาวชนผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

กิจกรรมการพาเด็กนักเรียนออกไปเรียนรู้ในป่าชุมชน โดยครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แจกใบงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจต้นไม้ในพื้นที่เป้าหมายพร้อมกับครูและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนสำรวจต้นไม้ สอบถามชื่อ การใช้ประโยชน์และโทษ บันทึกข้อมูลลงในใบงานนักเรียนร่วมกันสรุปและออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

ภาพที่ 19-22 ถ่ายทอดความรู้พืชพื้นบ้านสู่เยาวชน
(ภาพโดย : ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต)

บทที่ 4 ข้อมูลพื้นที่ป่าชุมชนของตำบลโพธิ์ไพศาล

ทีมวิจัยได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่และลักษณะกายภาพของป่าชุมชนในเขตตำบลโพธิ์ไพศาล ได้แก่ ป่าชุมชนบ้านโพธิ์ไพศาล วัดป่าโพธิ์ไพศาล (วัดป่ากุดแก้ว) และป่าชุมชน ตำบลโพธิ์ไพศาล บ้านโนนแพง และได้จัดทำเป็นแผนที่ป่าของตำบลโพธิ์ไพศาล เพื่อกำหนดพื้นที่ที่ทีมวิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านต่อไป ดังนี้

ภาพที่ 23 แผนที่ป่าตำบลโพธิ์ไพศาล (ที่มา : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

4.1 ป่าชุมชนบ้านโพธิ์ไพศาล

ป่าชุมชนบ้านโพธิ์ไพศาล เป็นป่าผืนเล็ก ๆ ที่เชื่อมติดกับป่าช้า มีประวัติเรื่องเล่าในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นป่าต้นน้ำของหมู่บ้านที่เรียกว่ากุดเขาวัว ซึ่งเดิมมีรูปหินคล้ายกับเขาวัวอยู่ในห้วย นอกจากนี้บริเวณโคกหินที่เป็นทางน้ำตกลงไปใกล้กับต้นแสลง (ต้มมะแขง) นั้น เดิมมีรูปหินแกะสลักคล้ายเทวรูป จนกระทั่งมีนักล่าสมบัติขุดหาสมบัติทำให้หินดังกล่าวพังเสียหายจนไม่เหลือร่องรอยของรูปแกะสลักดังกล่าวเลย ผู้เฒ่าผู้แก่เคยเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับป่าแห่งนี้ว่า หากจะมีฝนตกหนักหรือน้ำท่วมก็จะได้ยินเสียงคล้ายกับเสียงฝนตกหรือระเบิดดังสนั่นจากป่าแห่งนั้น จากนั้นไม่นานก็จะมีฝนตกหนักน้ำท่วมไร่นาหรือบางครั้งจะได้ยินเหมือนเสียงคนตีฆ้องหรือตีกลองดังมาตามห้วยตุม (ตุม) กุดเขาวัวเป็นป่าต้นน้ำตุมไหลผ่านใจกลางหมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาลลงสู่ห้วยทวาย สมัยโบราณบริเวณกุดนี้มีบ่อน้ำดื่มที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนในชุมชน

การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนโพธิ์ไพศาล

1. ด้านพืชสมุนไพร ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรของชาวโทรนั้นใช้ประโยชน์ทางยาจากพืชหลากหลายชนิดซึ่งกล่าวได้ว่าพืชทุกชนิดล้วนมีสรรพคุณทางยาและใช้กันมายาวนาน แต่ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นตำรา องค์ความรู้ด้านพืชสมุนไพรต่าง ๆ มักจะเก็บไว้เป็นความลับเฉพาะในแต่ละครอบครัวหรือเฉพาะบุคคล เช่น การเก็บสมุนไพรบางอย่างมักจะมีพิธีทางไสยศาสตร์ ใช้อาคม กลั่นลมหายใจ ถอดเสื้อผ้าหรือเมื่อเก็บแล้วมักจะตัดใบ ปลิดใบทิ้งเพื่อไม่ให้คนอื่นรู้ว่า เป็นต้นอะไร เอมมาจากที่ไหน เป็นต้น ในอดีตผู้คนในชุมชนบ้านโพธิ์ไพศาล หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 9 มักจะเข้าไปเก็บหาสมุนไพรเพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นเนื่องจากมีพืชสมุนไพรหลากหลายชนิด บางชนิดก็มีเฉพาะที่นี้เท่านั้น เช่น ชะเอมเทศ

2. ด้านอาหาร ในป่าชุมชนหมู่ที่ 3 นี้ มีพืชที่สามารถนำมาทำอาหารได้หลายอย่าง เช่น มันป่า กลอย พืชที่กินใบและดอกต่าง ๆ เช่น ดอกเข็มป่า ผักโง้ง ผักตั่ว ผักกระโดนป่า หานห่อไม้ เก็บเห็ดตามฤดูกาล นอกจากนี้ยังเป็นที่ยึดหาจิ้งหรีด แมงกิ้งนูน แมงแคง จักจั่น ตัวด้งแต่ผีเสื้อ จักกบ เขียด ปู ปลา แหะไซ้หมัดแดง

3. เป็นที่เก็บหาฟืนเพื่อใช้หุงต้มอาหารของชาวบ้านโพธิ์ไพศาล

4.2 วัดป่าโพธิ์ไพศาล (วัดป่ากุดแก้ว)

วัดป่ากุดแก้วเป็นบริเวณที่มีวัดลูกข่ายแก้วเป็นจำนวนมาก มีต้นไม้หลากหลายชนิด ชาวโพธิ์ไพศาลเชื่อว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มีห้วยไหลผ่านชาวบ้านเรียกว่า ห้วยกุ่มแฮด แต่ปัจจุบันทางการได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่าห้วยกุดแก้วหนึ่ง และเปลี่ยนชื่อห้วยปุง เป็นกุดแก้วสอง การใช้ประโยชน์จากป่าวัดป่ากุดแก้วนั้น เนื่องจากเป็นเขตอภัยทานชาวบ้านจะเข้าไปเก็บหาของป่าหรือสมุนไพรต่าง ๆ ต้องขออนุญาตเจ้าอาวาสก่อน นอกจากนี้ยังเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า เช่น กระรอกกระแต บ่าง เต่า และนกหลากหลายชนิด วัดป่ากุดแก้วเป็นวัดป่าสายธรรมยุต สร้างโดยพระอาจารย์กัน จิตธัมโม เกจิอาจารย์ชื่อดังและท่านได้มรณภาพในปี พ.ศ. 2518

4.3 ป่าชุมชนตำบลโพธิ์ไพศาล บ้านโพนแพง

ป่าชุมชนตำบลโพธิ์ไพศาลบ้านโพนแพง เดิมเป็นสถานที่ว่างและเป็นที่สาธารณะจนมี นายสด อินทวงค์ ได้เป็นผู้เสนอให้เป็นป่าชุมชนเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะชน โดยการสนับสนุนจาก นายสิทธิชัย ชิตบุตร นายกองการบริหารส่วนตำบลในสมัยนั้น โดยมีพื้นที่ 276 ไร่ 1 งาน 10 ตารางวาและได้รับอนุมัติโครงการป่าชุมชนตามคำสั่งกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2561 ป่าชุมชนบ้านโพนแพงชาวบ้านมักเรียกว่า หนองบัว เนื่องจากบริเวณนี้มีหนองน้ำธรรมชาติ ที่มีบัวแดงแต่เดิม

การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนตำบลโพธิไพศาล บ้านโนนแพง

1. ด้านพืชสมุนไพร ป่าชุมชนตำบลโพธิไพศาลเป็นพื้นที่ที่มีพันธุ์พืชที่หลากหลาย ชาวบ้านบ้านโนนแพง ทั้งหมู่ที่ 6, หมู่ 16 ชาวบ้านโนนทอง หมู่ที่ 2 ที่มีความรู้ด้านสมุนไพร มักจะไปเก็บสมุนไพรที่ป่าชุมชนแห่งนี้ นอกจากนี้ที่ป่าแห่งนี้ยังมีลักษณะโดดเด่นเป็นที่รวมพันธุ์ไม้ที่ใกล้สูญพันธุ์ในละแวกนี้หลายชนิด
2. ด้านอาหาร เป็นแหล่งเก็บผักพื้นบ้านต่าง ๆ เช่น ผักติ้ว ผักหวาน ผักกระโดน ผักเหมือดเปรี้ยว ส้มขี้มอด เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีเห็ดชนิดต่าง ๆ ออกตามฤดูกาล รวมทั้งติดจ๊กจั่น แมงแคง หาแมงกีนูน แห้ยไข่มัดแดง
3. เป็นแหล่งหาฟืน ชาวบ้านละแวกใกล้เคียงเข้าไปหากิ่งไม้หรือต้นไม้ที่แห้งตาย มาทำฟืนเพื่อนำมาหุงต้มอาหาร

บทที่ 5 พรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทรและการใช้ประโยชน์

ทีมวิจัยสำรวจและบันทึกข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทรที่พบเห็นในพื้นที่ป่าชุมชน บ้านโพธิ์ไพศาล วัดป่าโพธิ์ไพศาล (วัดป่ากุดแก้ว) และป่าชุมชนตำบลโพธิ์ไพศาล บ้านโพนแพง และยังมีการใช้ประโยชน์ จำนวน 164 ชนิด ซึ่งในจำนวนนี้สามารถตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์ได้ 104 ชนิด โดยเรียงตามลำดับอักษรในระบบตัวเขียนภาษาโทร อักษรไทย เนื้อหาในแต่ละชนิดประกอบด้วย

ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร หมายถึง ชื่อในภาษาโทรที่ชาวโทรใช้เรียกพืชแต่ละชนิดในป่าชุมชน บ้านโพธิ์ไพศาล วัดป่าโพธิ์ไพศาล (วัดป่ากุดแก้ว) และป่าชุมชนตำบลโพธิ์ไพศาล บ้านโพนแพง

ชื่ออื่น ๆ หมายถึง ชื่อของพืชที่เรียกโดยทั่วไปหรือโดยท้องถิ่นอื่น ๆ

ชื่อวงศ์ หมายถึง ชื่อที่ใช้เรียกกลุ่มพืชหลาย ๆ สกุล (genera) ที่มีลักษณะร่วมกัน ให้จัดอยู่ในพืชวงศ์ (family) เดียวกัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ ในที่นี้หมายถึงชื่อที่ใช้เรียกชื่อพืชแต่ละชนิดตามหลักสากลของการตั้งชื่อพืช ชื่อวิทยาศาสตร์ประกอบด้วยสามส่วน

ส่วนที่หนึ่ง คำแรกของชื่อเรียกว่าชื่อสกุล ตัวอักษรแรกเขียนด้วยตัวอักษรตัวใหญ่ตัวอักษรตัวถัดไปจนถึงตัวสุดท้ายของคำ (พืชแต่ละชนิดที่มีลักษณะร่วมกันจัดอยู่ในพืชสกุลเดียวกัน)

ส่วนที่สอง เป็นคำที่สองเขียนเว้นจากคำแรกเรียกว่า คำระบุชนิด เขียนด้วยตัวอักษรตัวเล็กทั้งหมด (ชื่อสกุลและคำระบุชนิดจะเขียนด้วยตัวเอนหรือถ้าเขียนด้วยตัวตรงแต่ละคำต้องขีดเส้นใต้ของแต่ละคำไว้) พืชที่ทราบสกุลแต่ไม่สามารถระบุชนิดทำให้คำระบุชนิดจะเขียนตัวย่อเป็น sp.

ส่วนที่สาม เป็นคำที่เขียนเว้นวรรคจากคำระบุชนิดเป็นชื่อคนที่ตั้งชื่อ (author/s) พืชชนิดนั้น ๆ อาจจะมีหนึ่งคนหรือมากกว่าหนึ่งคน ชื่อคนตั้งชื่อพืชจะเขียนด้วยคำย่อของชื่อบุคคลนั้น ๆ หากมีมากกว่าหนึ่งคนจะเขียนชื่อย่อของแต่ละคนเรียงและเว้นวรรคของและชื่อไว้ชื่อย่อของแต่ละคนตัวอักษรแรกจะใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ตัวถัดไปใช้ตัวอักษรตัวเล็ก ชื่อผู้ตั้งชื่อพืชจะเขียนตัวอักษรตรงเหมือนการเขียนคำทั่ว ๆ ไป ไม่ต้องเขียนตัวอักษรเอนหรือขีดเส้นใต้เหมือนชื่อสกุลและคำระบุชนิด

พืชที่ระบุชนิดได้จะมี 3 ส่วน คือชื่อสกุล คำระบุชนิด และผู้ตั้งชื่อพืช ในส่วนที่ระบุสกุลแต่ระบุไม่ได้ว่าเป็นชนิดใดจะมีเฉพาะชื่อสกุล เว้นวรรคและตามด้วย sp. (ตัวตรง) เท่านั้น

อนึ่ง ยังมีพืชบางชนิดที่ยังไม่สามารถระบุชื่อทางวิทยาศาสตร์ได้ เนื่องจากภาพประกอบยังไม่สมบูรณ์ชัดเจน

ข้อมูลพรรณพืชที่บันทึกด้วยภาษาโทรและภาษาไทย ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นลักษณะเด่นของพืช การนำไปใช้ประโยชน์และบริเวณที่พบ พร้อมทั้งมีรูปภาพประกอบ

1) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กง

ชื่ออื่น ๆ : พलग (ภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ชื่อวงศ์ : Dipterocarpaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dipterocarpus tuberculatus* Roxb.

ภาพที่ 24 พलग (ภาพโดย : กิจ สุวีฑิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ด คิวๆ ปะไล กล้มๆ มี ด็อง บาร อังก์ฮ

อิด อะดิง ตะ อินโตร้ว : ซะลา อะญีม จะนา จียา ซะบูร ตะ จังจาด อะปอ ดง ตะคะ จิต

อิด เดอะ ง่วาจ แปะ แสง แกระ

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ ดอกเป็นวงกลมมีหาง ลำต้น มีเปลือกหนา มียาง

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ห่ออาหาร สานเป็นที่มุงหลังคา ฝาผนัง กิ่ง ตัดเอาน้ำจากกิ่งต้ม

เป็นยาแก้ท้องร่วง ลำต้น แปรรูปทำเครื่องใช้ในบ้านเรือน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

2) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : กรัง ญู่वाद

ชื่ออื่น ๆ : ด้ามพรำ

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gardenia sootepensis* Hutch.

ภาพที่ 25 ด้ามพรำ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่วง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปุด ละอว่า โปย ระกอง. โกฎ มี เซียด
ปะไล กล้มๆ มี กลอง กียอ้อๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : โกฎ อีด เซียด ตัง โกฎ อะตาก ปรียา. ปะไล เตียง ร้อฮ ต้ม งว่าจ
จียา อะว้อฮ แอม

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่กว้าง ปลายแหลม ยอดมียางสีเหลือง ผลกลม มีเม็ดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : นำยางที่ติดอยู่ที่ยอด มาติดประสานด้ามมีดพรำ ผล นำมาตากแห้งต้มดื่ม
เป็นยาอายุวัฒนะ

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาล

3) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กล่วน

ชื่ออื่น ๆ : หนามเกลี้ยงใบมน หรือ รักใหญ่

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 25 หนามเกลี้ยงใบมน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิมอะล่าวาง : ปันตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า โปย ม่นๆ ปะโลกลัมๆ บัดจิ้น กะเซาๆ

อีด อะดิง ตะ อิ้นโตร่ว : ปะไล เจิม จิยา อิ้นโตก ตุม อะรุ อะยฮอ โอน ปัน ซี เปรงๆ

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง หนา ผลกลม เมื่อสุกเป็นสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ผล เป็นอาหารของนก เปลือก ใช้ย้อมผ้าเป็นสีม่วงอ่อน ๆ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

4) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : กลา อะอง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 27 กลา อะอง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิมอะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น ซิวๆ ปะโลกลัมๆ เลื่อง

อีด อะดิง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา อัน อีมแปน จียา ปะไล เจมี จียา ตะเนิม ตม ปัน ระเฮา
แบ็ญ ปุง

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ผลกลม มีสีเหลือง

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น นำมาต้มเป็นยาแก้กระเพาะอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

5) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กอฮอ

ชื่ออื่น ๆ : บอระเพ็ด (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Menispermaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tinospora crispa* (L.) Hook. f. & Thomson

ภาพที่ 28 บอระเพ็ด (ภาพโดย : กิจ ฮูวิทิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิมอะสว่าง : ซะมีเอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า ปัน ปะตริก

อิด อะตึง ตะ อิ้นโตร่ว : ตะเนิม ตม ง่าจ โอน จียา อะว้อฮ แอม อะลุก อะล็ก อะลก เดอะ

โอน อิ้นตร่วย จียา โอน แปะ ปัน ปะนฮ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้างมีแฉก

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น นำมาต้มดื่มแก้ไข้ เจริญอาหาร หรือบดผสมอาหารไก่บรรเทาโรคหวัด

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

6) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ก๊อก

ชื่ออื่น ๆ : มะกอก

ชื่อวงศ์ : Anacardiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Spondias* sp.

ภาพที่ 29 มะกอก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่ว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กี้ยอ้อๆ ปะไล กล้มๆ

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา ปัน บัด ตุ แจว ปะไล จียา เมียง โจะ เมียง มะฮุง กอย แจว

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก เรียว เป็นมัน

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก ผล รับประทานเป็นเมี่ยง ประงัสมัต้า

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

7) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ก๊อก วีด

ชื่ออื่น ๆ : อ้อยช้าง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 30 อ้อยช้าง (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปะตริก มี ตะเมิต ปะไล กล้ม กะตี่ๆ เถาะๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล ปัย จียา กลอง อีด บอง จียา กา ปั้น ตะเนิม ตะ แอก

กะแทะ ตะ ตุงดิง

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแตกเป็นก้านมีขน ผลวงรี ยาว ๆ คล้ายลูกรักบี้

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ โดยนำมาดองเชื่อม ลำต้น ใช้ทำแอกเกวียน และพิน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

8) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : กะเดา

ชื่ออื่น ๆ : สะเดา (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Meliaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Azadirachta indica* A. Juss.

ภาพที่ 31 สะเดา (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะบีน กียอ ะระกัจจ ะปะไล กล้มๆ อินตังๆ

ตะเนิม ปัน ร่วาง อินโตก กะบีน

อิต อะตัง ตะ อินโตรว : ซะลา จียา ตุ แจว ลี๊ยาบ ปัน ตะเนิม เลื่อ ตะ แปน ตะ ดง

บอน อีม : ะระก่าบ ตัง เซ็ก็ ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ หยักหนา ปลาย มีรสขมแหลม ผลกลม รสขม ลำต้นมีเปลือกเป็นร่อง

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมารับประทานเป็นผักและต้มน้ำเพื่อฉีดไล่แมลง ลำต้น ใช้แปรรูป

ทำไม้ใช้สอย

บริเวณที่พบ : พบในป่าทั้งสามแห่ง

9) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กะตัก

ชื่ออื่น ๆ : น้ำใจใคร่

ชื่อวงศ์ : Olacaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Olax* sp.

ภาพที่ 32 น้ำใจใคร่ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม ปั้น ซะมีอ

ตะเนิม อีမ်พา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ้อๆ กะตี๋ๆ ตะเนิม ปั้น ซะมีอ ก้วยอ

ตะเนิม อะล่าวาง กะนีฮอ กา ปั้น

อีด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา อะจิ้น โຈะ กลอ, แซ้จ, กะไน

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โป่นจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวย ลำต้นเป็นเถา เลื้อยเกาะต้นไม้อื่นได้

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาแกงเป็นผัก และเป็นอาหารของแมงอีหนูน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

10) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : กะต๋มปียาย

ชื่ออื่น ๆ : กะพุ่มลัม

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 33 กะพุ่มลัม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ อื่นตังๆ เปียร ปัน กลัมๆ ซาเมะ
ชะซุก ปะไล กลัม

อีด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา อะจัน โจะ กะโน ตะเนิม ตุม ง่วาจ แปะ เบราเลื่อง

บอน ฮีม : เซ็ก์ ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก ดอกกลม ๆ เป็นฝอย ๆ มีรสขม

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาแกงกับหนุ ตัน นำมาต้มดื่มเป็นยาแก้ตัวเหลือง ตาเหลือง

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

11) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กะตี้ยา

ชื่ออื่น ๆ : คนทา (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Simaroubaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Harrisonia perforata* (Blanco) Merr.

ภาพที่ 34 คนทา (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอส ซาเมาะ : ซะลา กี้ยอ์ๆ กะดาๆ โปย ระกอจๆ ตะเนิม มี
จะลี่ยา

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จिया เมียง ปั้น เจ่อ กา อะรูก บอน เตรียก จिया ยิง

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจัว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กบาง ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานเป็นเมี่ยงได้และใช้ทาบรรเทาอาการน้ำกัดเท้า

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

12) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : กะตุรนุง

ชื่ออื่น ๆ : บัวบก (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Apiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Centella asiatica* (L.) Urb.

ภาพที่ 35 บัวบก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันบัด

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนี้อฮ ซาเมาะ : ซะลา มนๆ มีระบัก ตังซะลา เป็น ซะมือ กียอ์ๆ

อีด อะตัง ตะ อีนโต้ว : ซะลา จียา ตู แจว จ่าก โปะ บอน กัม บอน แอ็ฮ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแก้ว

ลักษณะพืช : ผัก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลมคล้ายหัวใจ เป็นเล็ก ๆ

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก หรือใช้พอก บริเวณที่เขียวช้ำบวม

บริเวณที่พบ : วัตป่ากุดแก้ว

13) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กระบก

ชื่ออื่น ๆ : จะบก, กระบก (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Irvingiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Irvingia malayana* Oliv. ex A. W. Benn.

ภาพที่ 36 จะบก, กระบก (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กระนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ้อๆ กระบีน ปะไล กลัม

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา โอน แป็ฮ อิมโป่ง รียาก โคล อีด อะรุ อะยฮ อะรูก
บอน เตรียก จียา ยิง ตะเนิม ตุม ง่วาจ โอน แปะ ตัจ ปุง.

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กหนา ปลายแหลม ผลเป็นวงรี

การใช้ประโยชน์ : ผล ผ่าเมล็ดใน รับประทานเพื่อถ่ายพยาธิ เปลือกใช้ย้อมผ้า ลำต้น
นำมาต้มเป็นยา แก้โรคกระเพาะอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

14) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : กะแบ

ชื่ออื่น ๆ : บุก

ชื่อวงศ์ : Araceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 37 บุก (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้นปุม ระมู

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปัน ปะตริก ตะเนิม อะซาดๆ มี ปะลุง

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม ตะเมียง จวก อะลู่ก มะแก้น กลาวอ อีด อะดิง ตม เจียม

อะลือก ปะลุง อะซิด กะแบ จिया

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเป็นแฉก ๆ ลำต้นสาก มีหัว

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น นำมาตำทำสั้มตำผสมกับตะขบลาว หรือต้มเป็นอาหารหมู หัว

ใช้เป็นอาหารของแมงกูดจี

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

15) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กะแรง

ชื่ออื่น ๆ : หว่า

ชื่อวงศ์ : Myrtaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Syzygium* sp.

ภาพที่ 38-39 หว่า (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ กะป็น ปะไล บัดจัน เจอ แองๆ

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ป็น

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กหนา ผลสุกเป็นสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

16) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กะแรง ปูด

ชื่ออื่น ๆ : หว่า (ผลใหญ่)

ชื่อวงศ์ : Myrtaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Syzygium* sp.

ภาพที่ 40 หว่า (ภาพโดย : กิจ ฮิวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กะบีน ม่นๆ โปย ระกอก ปะไล กลาวอ์

ชีวๆ บัด จิน เจอ แองๆ บัด อะบาด จียา กะเซาๆ จียาม อินเจ็กๆ

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล ปะไล จิน จียา ปีน ตะเนิม ตะแปน ตะ ตะนูล ดง ปีน

บอน ฮีม : ระกบ ตัง เซ็กี ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา กลมปลายแหลม ผลดิบสีเขียว สุกเต็มที่สีดำ มีรส ฝาด

อมหวาน ลำต้น มีเปลือกสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ผลสุก รับประทานได้ ลำต้น ใช้แปรรูปทำไม้กระดาน ทำเสาได้

บริเวณที่พบ : พบในป่าทั้งสามแห่ง

17) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กัดเคา

ชื่ออื่น ๆ : คัดเค้า

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 41 คัดเค้า (ภาพโดย : กิจ ฮูวิทิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ดๆ กะป็น ตะคะ เป็น จะลียา

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : เรฮี้ อะบาด ปลุง แปะ มัด กะเซา มัด อะเยอะ ตุม โอน ะไป ง่วาจ

บอน ฮีม : เซ๊กี ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่หนา กิ่งมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาเคี้ยวแล้วเป่าแก้ตาแดง หรือนำมาต้มเป็นยาแก้โรคเกี่ยวกับสตรี

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

18) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : กางคอง

ชื่ออื่น ๆ : ปีบ (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Bignoniaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Millingtonia hortensis* L. f.

ภาพที่ 42 ปีบ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮฮ ซาเมาะ : ซะลา ปัน ปะตริก เปียร กลอกๆพวม ตะเนิม

ปันรันๆกะตีบ บอย ตะเนิม

อิด อะตัง ตะ อินโตร้ว : ซะลา จียา ตู แจว ตู ลียาบ เซียะ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กเป็นแผง ดอกสีขาวมีกลิ่นหอม ผลเป็นฝักลำต้นหยัก ๆ

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้รับประทานเป็นผัก มีรสขม

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

19) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : กุส

ชื่ออื่น ๆ : มะค่าโมง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 43-44 มะค่าโมง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ กะบีนๆ ระกอจ.

อืด อะดิง ตะ อินโตร่ว : กลอง ตะ กะเตียง ตะเนิม เลื่อ ตะดง ตะ ชู

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา เรียว ผลเป็นฝัก ไม้เนื้อแข็ง

การใช้ประโยชน์ : เมล็ด ใช้ทำลูกสะบ้า ไม้ ใช้แปรรูปทำไม้ได้ทุกชนิด

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาล

20) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : แกระ อินต่วย

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Clusiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Garcinia* sp.

ภาพที่ 45 แกระ อินต่วย (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะป็นๆ ตะเนิม แองๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตรว : อีด ซะลา ตุม อะเป็ย กอน อินต่วย

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ลำต้นสีดำ มีผลคล้ายมังคุด

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาต้มอาบ แก้ผดผื่นคันในเด็กทารก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

21) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : แกระ อินตร่วย

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 46 แกระ อินตร่วย (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น มี จะลียา ปะไล กล้มๆ บัด จิน กะเซาๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปีน. ตะเนิม ตะ เพื่อ จะตาญ รู่ เรือ กะบูม แปะ ดิจ
จะแนง

บอน อีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม มีหนาม ผล กลม สุกมีสีแดง

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ลำต้น ใช้ทำอุปกรณ์ทอผ้า ราก นำมาอม แก้ปวดฟัน

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

22) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : โกจ แตร็ฮ

ชื่ออื่น ๆ : กำลังควายถึก, เขื่อง

ชื่อวงศ์ : Smilacaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Smilax* sp.

ภาพที่ 47 กำลังควายถึก, เขื่อง (ภาพโดย : กิจ ฮูวิท และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า กะบั้น ตะเนิม มี จะลี่ยา

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : โกจ อีด ตุม แตะ เรฮึ ตุม ง่วาจ โอน แปะ มีน ลู ลอง อิมแปลง
อังกล้อง

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง หนา ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ยอด นำมาต้มทำซุบผสมมะเขือรับประทาน ราก นำมาต้มดื่มแก้อาการ
เหน็บชา

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

23) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ไกล กะแซ็ญ

ชื่ออื่น ๆ : โคยงู

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 48 โคยงู (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนี้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปลี้กๆ ปันชะซุก ม่นๆ เปียร ปะไล ปัน

ระบัก อีซา ไกล กะแซ็ญ

อิต อะดิง ตะ อินโตร่ว : ญี่ ตะเนิม ซะลา เร็ฮี ตม ง่วาง โอน แปะ อะลุม ติจ

บอน ฮีม : ระกบ ตัง เช็ก ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กลม ๆ มีขน ผล ดอกเป็นหนามคล้ายอวยวะเพ็ญ

การใช้ประโยชน์ : รากและใบ นำมาต้มดื่มแก้ปัสสาวะขัด

บริเวณที่พบ : พบป่าในป่าทั้งสามแห่ง

24) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : คะมาน

ชื่ออื่น ๆ : หูลิง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 49-50 หูลิง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น โปย ระกอจ มี ซะซุก ปะไล ม่นๆ อีซา
ปะไล ปะเฮิม

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา เมียง เงาะๆ ตะเนิม ตะ ป่วย ตะ อุยฮ์ อะญุ่ ตม ง่วาจ
โอน แปะ เมื่อย

บอน ฮีม : ปีส ต่วาย

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กลม ปลายแหลม มีขน ผล คล้ายรูปหัวใจ

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ มีรสเปรี้ยว ลำต้น ใช้ทำลูกข่าง ทำฟืน หรือนำมา
ต้มดื่มแก้ปวดเมื่อย

บริเวณที่พบ : ป่าทามริมห้วยทวาย

25) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตะเนิม

ชื่ออื่น ๆ : ซี้เหล็กป่า หรือ แสมสาร

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 51 ซี้เหล็กป่า หรือ แสมสาร (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ระกอจๆ กะบั้น เปียร เลือง ปะไล ปัน อัญชอร กะตี้ๆ ม้อ ม่วย จะกาด

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา นิง เปียร อะจิ้น จียา ปัน ซะลา อีด อะดิง โปะ เบ็กี ตะเนิม อีด จ้อง ดัง เร้อ ตุม ง่วาจ โอน แปะ อะลุม ตัจ อะลุม เลือง

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนจ้ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว ปลายแหลม ดอกเป็นช่อสีเหลือง ผลเป็นฝักยาวประมาณ 20 เซนติเมตร

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้พอกแผลสด ใบอ่อนและดอก นำมาแกงรับประทานได้ ลำต้น ใช้เผา ทำต่างผสมกับครามเพื่อย้อมผ้า ราก นำมาต้มน้ำบรรเทาอาการระบบท่อทางเดินปัสสาวะ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

26) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : โงก

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Bignoniaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 52 โงก (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อี้มพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ด ปั้น ซะซุก เป็ยร ปั้น ซาเมาะ อี้มโป่ง อาก

อี๊ด อะตัง ตะ อินโตร่ว : เป็ยร จี๊ยา ปั้น อี๊ด อะตัง โคย ตะ แจว เดอะ กา ปั้น

บอน อี้ม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ดอกคล้ายต้นเพกา ผลเป็นฝักกลม เรียว ยาว

การใช้ประโยชน์ : ดอก รับประทานเป็นผักต้ม จิมน้ำพริก

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาล

27) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : จ่ง

ชื่ออื่น ๆ : เล็บแมว หรือ เล็บเหยี่ยว

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 53 เล็บแมว หรือ เล็บเหยี่ยว (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ม่นๆ ตะคะ ตะเนิม มี จะลี่ยา

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปั้น จะลี่ยา อีด อะดิง จะปู้ อะเยียร เจมี

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนจ้ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลมเล็ก กิ่งและลำต้นมีหนามคม ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ผลสุกรับประทานได้ หนามใช้เป็นกับดักนกและค้างคาว

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

28) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : จะก่าวาง

ชื่ออื่น ๆ : หนามค້อง ตะครอง (ภาคกลาง), หนามค้อม (อุบลราชธานี)

ชื่อวงศ์ : Rhamnaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ziziphus cambodiana* Pierre

ภาพที่ 54 หนามค້อง ตะครอง, หนามค้อม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อีมหา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่นๆ กียอ์ ตะคะ ตะเนิม มี จะลียา

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล อีด ตะ เน่ว อะก่าวก ตะกอง ตะเนิม อีด ตะ แอก พะเนียง

ออง ไท ตะลึง ตะเนิม ตุม ง่วาจ แปะ แซง แกระ

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม เล็ก ลำต้นและกิ่งมีหนาม ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ผล ทำเครื่องประดับ ลำต้น ทำพะเนียง แอกไว้เถนา หรือนำมาต้มดื่ม เป็นยาลดอาการท้องเสีย

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

29) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : จะแก

ชื่ออื่น ๆ : สะแกป่า

ชื่อวงศ์ : Combretaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Combretum* sp.

ภาพที่ 55 สะแกป่า (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต. ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า โปย ระกอกจๆ ตะเนิม มี จะลี่ยา

อีด อะตัง ตะ อินโตร้ว : ซะลา อะเงาะ จียา ซะลา นึ่ง ตะเนิม จีอง อุยอ โอน จะเรียก

อินตราะ อะเฮ็ก โอน แปะ เกอ ปุง . ตะเนิม ตม ง่วงจ โอน จียา อะว้อ แอม

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนจัว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้างเรียวยาว ปลายแหลม ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ใบ เป็นอาหารของด้วงกวาง ใช้ช้ดสายหน้าไม้เพื่อให้คงทน ใบและลำต้น

นำมาเผาให้ว้าวควายสุดดมเพื่อบรรเทาอาการท้องอืด ลำต้นและราก ต้มดื่มเป็นยาอายุวัฒนะ

ลำต้น ใช้เผาผสมกับครามย้อมผ้า

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

30) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : จะตอง โปยฮ์

ชื่ออื่น ๆ : ชุมเห็ดไทย

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Senna* sp.

ภาพที่ 56 ชุมเห็ดไทย (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น คิวๆ ปะไล ปัน อี้ญซอร

อิด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา จ่วก ปะตือฮ อะบ็อง

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว, วัดปากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม มีกลิ่นฉุน มีรสขม มีผลเป็นฝัก

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาตำผสมกับแกงหน่อไม้

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาลและป่าชุมชนโพธิ์ไพศาล

31) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : จะรี

ชื่ออื่น ๆ : โโพขึ้นนก (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Moraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus rumphii* Blume

ภาพที่ 57-58 โโพขึ้นนก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปุต ม่นๆ โปย ระกอจ. ปะไล กียอ์ กลอง
ปะลี่ยายอ์ ตะเนิม มี เซียด

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา ปัน เมียง อะญีม ปะไล วียา เจิม วียา ละก้วย กา จียา ปัน.
เซียด บัก ตะ ยายอ์ ติด เตียร

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง กลม ปลายแหลม ผลเล็ก ๆ คล้ายผลโพธิ์ ลำต้นมียาง

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นเมี่ยง ผลดิบและสุก เป็นอาหารของคนและสัตว์
ยาง ใช้ทำเครื่องมือการติดจ๊กจั่น

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

32) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : จะรีแย็น

ชื่ออื่น ๆ : ไทรย้อย

ชื่อวงศ์ : Moraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus sp.*

ภาพที่ 59 ไทรย้อย (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่วง : ตะเนิม

ตะเนิม อี้มพา ตะเนิม กะนี้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะปิ่น ระกอจจ อะล่ะๆ. ตัง ตะเนิม ตัง อีังคะ มี เรี้อ บี้ง ญ่วย อะแซง

อีด อะตัง ตะ อินโตร้ว : ปะไล เจิม จียา. จฮ อะเตาะ โอน ปัน ปุ่ม แมจ็.

บอน ฮี้ม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว หนา ปลายแหลม ผล เล็กกลมคล้ายผลโพธิ์ ลำต้น มีรากยาว ย้อย

การใช้ประโยชน์ : ผล เป็นอาหารของนก ปลูกไว้เป็นไม้ประดับ

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

33) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : จะไร่

ชื่ออื่น ๆ : หวาย

ชื่อวงศ์ : Arecaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calamus sp.*

ภาพที่ 60 หวาย (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม ซะมีอ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ระกอก ตะเนิม มี จะลैया ปะไล กลัมๆ

กียอ ปัน จุก

อิต อะตึง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม อะตึง ตาญ กับ ค็อง อะยัง ไร่

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว มีหนาม ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นใช้ทำเครื่องจักสาน ยอดอ่อนนำมาแกง ผลสุกรับประทานได้

โทษ มีหนามคม

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

34) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : จะล่าวาก แมว

ชื่ออื่น ๆ : อีรอก, เท้ายายม่อม (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Dioscoreaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tacca leontopetaloides* (L.) Kuntze

ภาพที่ 61 อีรอก, เท้ายายม่อม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ป่านปะลูง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลาปะตริก ซา กะแบ

อีด อะตึง ตะ อีนโตร่ว : อีด ซะลา จिया ปัน บัด ตู แจว

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : เป็นพืชตระกูลบุก ใบแตก มีดอกคล้าย ๆ หนวดแมว

การใช้ประโยชน์ : ใบและดอกนำมารับประทานเป็นผัก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

35) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : จะโลด

ชื่ออื่น ๆ : ชะพลู (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Piperaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Piper samentosum* Roxb.

ภาพที่ 62 ชะพลู (ที่มา : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ชะลา ม่นๆ ระกอก คีวๆ เฮิมๆ เปียร กลอกๆ
ปะไลท ระกอกๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ชะลา จียา ตู เมียง. อะจิ้น ออด อะด็อก ก่าวด นิกน็อก อะจิ้น แซ้ง
เรี้อ อะบาด กะบุม โอน แปะ ติจ จะแนง แปะ อัญโซะ โบะ. แปะ อึงค็อก

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม ปลายแหลม มีกลิ่นฉุน ดอกสีขาว ผลเป็นช่อเดี่ยว

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมารับประทานสด หรือใส่แกงหอย แกงอ่อม ราก ใช้อมบรรเทา
อาการปวดฟัน แก้ไอ

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

36) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : จั้มป่วนโก้ก

ชื่ออื่น ๆ : นมแมวจีจ้อ

ชื่อวงศ์ : Annonaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 63-64 นมแมวจีจ้อ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้นปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : กียอ้ๆ ปั้นๆ

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : อีดตะเนิม เร้อ ตุม ปั้น ระเฮา เปะ ปั้น มาด

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว กลิ่นฉุน

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นและรากใช้ต้มเป็นยาแก้หมัดขาว (ตกขาว) ผลรับประทานได้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

37) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : จ้มไป

ชื่ออื่น ๆ : ไม้ไผ่

ชื่อวงศ์ : Poaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 65 ไม้ไผ่ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ้วยาง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ระกอก กีย้อ ซะซุก. ตะเนิม กะป็น ปล้อง อึงแก้อ

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม ตะดงซู เด็กี ตะ ละปึก เจาะ อะโนอะกี. อะบ็อง อีด ตะ จียา ป็น

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไผ่

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวย มีขน ลำต้นปล้องสั้น หนา

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นใช้ทำบ้าน ทำรั้ว ทำตอกมัดสิ่งของ หน่อไม้ นำมาทำอาหาร

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

38) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : จานชะมือ

ชื่ออื่นๆ : กวาวเครือแดง

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 66 กวาวเครือแดง (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ชะมือ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ชะลาปัน ชะซุก ปู้ด ละอว่า ตะเนิม ปัน ชะมือ
เปียร กะเซา

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : อิด ชะมือ ตะ อัญแซญ

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เถา

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่กว้าง กลม มีขน ต้นเป็นเถา เกาะเลื้อยต้นไม้อื่น ๆ ได้ ดอก
เป็นสีแดง เหมือนดอกจาน

การใช้ประโยชน์ : นำเครือมาทำเชือก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

39) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : โฉล

ชื่ออื่น ๆ : กั้นเกรา

ชื่อวงศ์ : Gentianaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Fagraea* sp.

ภาพที่ 67 กั้นเกรา (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา อะล่าวะ เซียล ม่น ปิๆ เปียร กลอกๆ เลือง

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : เปียร ตะ เนียม ตะเนิม เลื่อ ตะดง คะชู

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ปลายแหลม ดอกสีขาวหอม

การใช้ประโยชน์ : ดอก นำมาทำน้ำปรุงร้ง ต้น ใช้แปรรูป

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาล

40) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ชมแซว

ชื่ออื่น ๆ : กาหลง

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bauhinia* sp.

ภาพที่ 68 กาหลง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่นๆ ปะไล ปัน อีญซอร กะตีๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ตุม อะเป็ย เดอะ กอน อินต๋วย

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบรูปหัวใจ ผล เป็นฝักยาว

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาต้มให้เด็กทารกอาบแก้ผดผื่นคัน

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

41) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ซอย นี๊ยาก

ชื่ออื่น ๆ : เสียว

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 69 เสียว (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อี้มพา ตะเนิม กะนี้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กี้ยอ้อ อี้ญูชิญู ตะเนิม ปั้นๆ ปั้น ปุ่ม

อีด อะดิง ตะ อีนโตร้ว : อีด ตะเนิม อะดิง ตาญ ล่าวาบ

บอน ฮี้ม : วัดปากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กเรียวยาว เป็นพุ่ม

การใช้ประโยชน์ : ใช้ลำต้นถักลอบ

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

42) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : สะเซียด

ชื่ออื่น ๆ : สีเสียด

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 70 สีเสียด (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : สะลา กะป็น ระกอจๆ ตะเนิม อีนโตก กะป็น

อีด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : อีนโตก อะบาด จียา ญ้อ

บอน ฮีม : วัตปากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา แหลม ลำต้นมีเปลือกหนา

การใช้ประโยชน์ : เปลือก นำมาเคี้ยวกับหมากและพลู

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

43) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : สะตัน

ชื่ออื่น ๆ : เครือไส้ตัน (หนองคาย)

ชื่อวงศ์ : Apocynaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amphineurion marginatum* (Roxb.) D. J. Middleton

ภาพที่ 71-72 เครือไส้ตัน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม ปั้น สะมี้อ

ตะเนิม อี้มพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : สะลา ปั้น รันๆ ปั้น สะมี้อ ก้วย้อ ตะเนิม อะล่าวาง
กะน้อฮ

อีด อะดิง ตะ อีนโตร่ว : สะลา อีด จียา เมียง อะจิ้น ปั้น บัด บาย ตะ ลอด ती อะปายฮ์
บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจ้าว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเป็นหยัก เป็นมัน มีผลเป็นฝัก เป็นเถา เกาะต้นไม้อื่น

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก แกง ลำต้น ใช้ทำเป็นหลอดกรอฝ้าย

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

44) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : ซะมั่ง อะรียาม

ชื่ออื่น ๆ : ไคร้มด

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 73 ไคร้มด (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะบีน ปะไล ปั้น คลา กะเซาๆ

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา เมียง ตู แจว เรฮี่ กะบุม โอน แปะ จะโละ โบะ

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก หนา ผลเป็นแฉก แบบหมอน

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก เมียง ราก นำมาอมแก้ปากเป็นแผล

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

45) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ซะมือจูด

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 74 ซะมือจูด (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ซะมือ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น มี เซียด ซะมือ โจน ตะเนิม อะล่าวาง
กะนีฮ

อิต อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะมือ ตะ ล่าวาบ ตอ เซียะ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ปลายแหลม มียาง เกาะต้นไม้อื่น ๆ

การใช้ประโยชน์ : เถา ใช้ทำลอบดักปลามีความเหนียว

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

46) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ซะเรีจี้

ชื่ออื่น ๆ : ไม้ป่า

ชื่อวงศ์ : Poaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 75 ไม้ป่า (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ป่านวี่ยาง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ระกอก ปัน ซะซุก อึงคะ มี จะลี่ยา

อีด อะดิง ตะ อินโตรว : อะบ็อง อะจิ้น ตุม จียา อะล่าวาง เด็กี ตะ ละ ปัก ตาญ ค็อง อะยัง

โจะ อะไน อะกี

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ตระกูลไม้

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาวสาก ๆ กิ่งมีหนาม เกิดริมน้ำ

การใช้ประโยชน์ : หน่อไม้ นำมาแกง ต้ม ลำไม้ไฟ ใช้ทำตอก หรือทำเครื่องจักสาน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

47) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ซะเรียงโก๊ก

ชื่ออื่น ๆ : อินทนิลป่า

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 76 อินทนิลป่า (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ตะเนิม กลอก ปัน มัร

อิต อะดิง ตะ อินโตร่ว : เรฮ์ ตุม ง่วาจ เปะ ปุง บิด ตะเนิม เลือ ตะ แปน ตะ อินต่ง
ตะ ลัม กะต้อฮ

บอน ฮีม : เซ็ก์ ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก ๆ ลำต้นเป็นสีขาวย ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : รากแก้ท้องเสีย ลำต้น ใช้แปรรูปทำหน้าต่าง หรือทำด้ามจอบ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

48) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ซะแลว

ชื่ออื่น ๆ : มะขามป้อม (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Phyllanthaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phyllanthus emblica* L.

ภาพที่ 77 มะขามป้อม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ะระติด ะระนี ปะไล กล้มๆ

อิด อะตัง ตะ อินโตรว : ปะไล จียา เมียง กะบุม โอน แปะ อึงค็อก ตะเนิม ตะเน่ว แกลีส

คะทา ะฮี ตุม ง่วาจ โอน แกระ ล่ง

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก เป็นช่อ ผลกลม รสเปรี้ยว ผาด

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานเป็นเมี่ยง อมแก้อิโอสำต้น ใช้เป็นเครื่องรางแก้อาคม

ราก ต้มดื่มเป็นยาระบายอ่อน ๆ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

49) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ซัม โรง

ชื่ออื่น ๆ : สำโรง

ชื่อวงศ์ : Malvaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sterculia* sp.

ภาพที่ 78 สำโรง (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปัน ไป ปะตริก ปะไล ไป คลา ปะไล กลาวอ

กะ เซาๆ บัด จิน เจอ แอง ๆ

อิด อะดิง ตะ อินโตรว : ปะไล เตียง ร่อฮี ตุม ง่วาจ โอน แปะ ดัจ ปุง โอน จिया อะว้อ แอม

บอน ฮิม : ฮู โปน วาน เมืองโป

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบมีสามแฉก ดอกมีกลิ่นเหม็น ผลเป็นฝัก เม็ดมีสีแดง เมื่อแก่จะมีสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ผล เมล็ด รับประทานได้ ฝัก นำมาต้มดื่มแก้โรครกระเพาะอาหารและ

เจริญอาหาร โทษ กินเมล็ดสำโรงมากเกินไป ทำให้เวียนหัว

บริเวณที่พบ : คุ้มโพนวาน หมู่ที่ 9 บ้านโพธิ์ไพศาล

50) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : แซ จะเรียก

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 79 แซ จะเรียก (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะดาๆ กียอ์ ระกอจๆ ปะไล ปั้น อีญซอร
กียอ์ๆ ตะเนิม ปั้น บาร ไป อะจ้ง

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม ซะลา อีด ตุม ง่วาจ โอน ละก้วย จิส กอน มี เตอะ ตอ
แบ็ญ ตัง โกลง

บอน ฮีม : มี ญี่ กู๋ เซ็ก

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว ผลเป็นฝักเล็ก ๆ แบน ๆ ต้นสูงประมาณ 3 เมตร

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นและใบ นำมาต้มดื่มบำรุงน้ำนม มดลูกเข้าอู่เร็ว

บริเวณที่พบ : พบในป่าทั้งสามแห่ง

51) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ญาญบ, อม มะตุ๋ด

ชื่ออื่น ๆ : สาบเสื่อ (สิงห์บุรี)

ชื่อวงศ์ : Asteraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Chromolaena odorata* (L.) R. M. King & H. Rob.

ภาพที่ 80 สาบเสื่อ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ะระกัจ ปั้น ซะซุก คิว

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อะบาด โปะะ โอน อะฮาม ตุด เรฮี้ ตุม ง่วาง โอน แปะ บูล

บอน ฮีม : เซ๊กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้างปลายแหลม มีขน

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ห้ามเลือด ลำต้น ใช้เผาทำดินปั้น ราก นำมาต้มดื่มแก้เมาเหล้า

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

52) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ดู

ชื่ออื่น ๆ : ประดู่

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pterocarpus* sp.

ภาพที่ 81 ประดู่ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ้อๆ กะปิ่น อินโตก กะเซาะๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตรว : ตะเนิม เลื่อ ตะแปน ตะ อินต่ง อินโตก อีด อะรุ อะยฮ อะบาด

โอน แปะ เบ๊ก โบะ

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กหนา เปลือกนอกสีดำ ยางสีแดง

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูปทำไม้วงกบ หน้าต่าง ประตู เปลือก ใช้ย้อมผ้า หรืออม

แก้โรคปากนกกระจอกหรือแผลในปาก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

53) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ดงโดจ

ชื่ออื่น ๆ : ส้มขี้มอด

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 82 ส้มขี้มอด (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะบีน ระกอจๆ เงาะๆ

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา โจะ อะจิ้น เตรียะ ปะไล กา จียา ปีน

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว หนา มีรสเปรี้ยวเมื่อสุกจะมีสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาแกงใส่เห็ด ผลรับประทานได้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

54) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ตรี่ยาด

ชื่ออื่น ๆ : ยางเหียง ซาด (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ชื่อวงศ์ : Dipterocarpaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dipterocarpus obtusifolius* Teijsm. ex Miq.

ภาพที่ 83 ยางเหียง ซาด (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมหา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปูดๆ อะซาดๆ มี ซะซุก ปะไล กลั้มๆ มี
ไป ละแปง ตะเนิม มี เสียด

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม เลื่อ ตะ แปน ตะ ดง

บอน ฮีม : เซ็ก วีลโปน เปง เซ็ก ฮู โปน จั้ว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กว้าง มีขน ผลกลม เป็นช่อมีสามใบ คล้ายใบพัด ลำต้นมียาง

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูปเป็นไม้ใช้สอย

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนโพธิ์ไพศาลและป่าชุมชนโพนแพง

55) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ซะมีเอ ตรึม

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 84 ซะมีเอ ตรึม (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้นซะมีเอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลามันๆ ตะเนิม ปั้นๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อะเตาะ โจะ อะแต่ฮ อะรุ กี้ยาม

บอน ฮีม : วัล เมืองโป ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก เป็นเถา

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม มีผลคล้ายย่านาง

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ผสมกับครามย้อมผ้า

บริเวณที่พบ : คุ้มหมู่ 3 บ้านโพธิไพศาล

56) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ต่วาร กร่วง

ชื่ออื่น ๆ : จี๊วป่า

ชื่อวงศ์ : Malvaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 85-86 ตะเนิม ต่รัม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ไป ตริก ปะไล ปัน อัญชอร ตะเนิม มี จะ ลี๊ยา

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : อิด น่วน ปิล โจะ จะร้อ ปุ

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวย สามแฉก ต้นมีหนาม ผล เป็นฝัก ข้างในมีนุ่น

การใช้ประโยชน์ : ผลใช้นุ่นหุ้มลูกดอก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

57) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตะกอง มะลี้ยาง

ชื่ออื่น ๆ : เข็มป่า

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ixora* sp.

ภาพที่ 87 เข็มป่า (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อี้มพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลากะป็น เปียร กลอกๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร้ว : เป็นร อีด เป็นร จุบ จียา ปะไล จิน จียา ป็น. ซะลา กี้ อี้มโป่ง
กอด ปู้ด จียา

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โป่นจ้าว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ดอกสีขาวอมชมพู

การใช้ประโยชน์ : ดอก ผล นำมารับประทาน ใบเป็นอาหารของแมงอีหนู

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

58) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ตะกอย ละโอง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 88 ตะกอย ละโอง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปั้น ป่าง มี ไป ซะลา ปะไล ปั้น อี้ญซอร

กะตี้ๆ ระบิต ซาเมาะ ตะกอย ละโอง

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม จ็อง ตะ กะจ้อ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ มีลักษณะเป็นก้าน หนึ่งก้านมีสามใบ ผล เป็นฝักกลมเรียวยาว
หยิก ๆ งอ คล้ายเขากวาง

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นใช้เผาถ่าน

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

59) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตะเงีร์

ชื่ออื่น ๆ : ตูบหมุบ, เปราะ (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Zingiberaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Kaempferia* sp.

ภาพที่ 89 ตูบหมุบ, เปราะ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปะลูง

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปุด กะบั้น มี ปะลูง

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา โจะ อะบ็อง เมาะ ปะลูง อะบาด จียา โอน แปะ เก่อ ปุง

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง มน ตัด ดิน มีหัว

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก หัว รับประทานสดแก้ท้องอืด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

60) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ตะเนิม อม ซะมูจ

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ : Rutaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 90 ตะเนิม อม ซะมูจ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ะระกอกๆ คิว ปะไล กล้มๆ

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อิด ซะลา เว่ง ละมา เระฮี้ ตะ ลอด อะย็อง ะระแนน เว่ง เบรา
อะตุยฮี้

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โป้นจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กแหลม มีกลิ่นฉุน ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ไล่โร รื่น ยุง ผล เป็นอาหารของนก ราก ใช้เป็นเครื่องราง ไล่ภูติผี

ไม่ให้ออกวนเด็ก (ไม่ให้เด็กร้องไห้หรือนอนสะดุ้ง)

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

61) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตะมายโกย

ชื่ออื่น ๆ : เถานางสีดา

ชื่อวงศ์ : Lygodiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lygodium* sp.

ภาพที่ 91 เถานางสีดา (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะมายโกย

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ตะลา ปะตริกๆ ปัน ตะมายโกย กี้ย้อๆ

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : อิด ตะลา ตะ ปะตีส อะจิ้น อะบ้อง เร็ย ตุม ปัน ระเฮา จียา อะว้อย
แอม

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจ้าว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : เป็นเครือ มีใบเล็ก ๆ หยัก

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาทำข้าวเปือ หรือใส่แกงหน่อไม้แทนย่านาง ราก นำมาต้มดื่ม
เป็นยาเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

62) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ตังโก

ชื่ออื่น ๆ : กำแพงเจ็ดชั้น

ชื่อวงศ์ :

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

ภาพที่ 92 กำแพงเจ็ดชั้น (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ้อๆ กะป็น ปะไล กล้มๆ บัด จิน เจอ
กะเซาๆ แกน อัน จีร ป็น กะปัก

อิด อะตัง ตะ อินโตรว : ซะลา จียา ป็น บัด ตู แจว ป็น ปะไล กา จียา ป็น ตะเนิม ตม
งวาว ป็น ระเฮา โอน แกระ ล่ง โอน เปะ เกอ ปุง

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็กหนา ผลกลม ลำต้นสีขาว แก่นมีลายเป็นชั้น ๆ

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก ผล รับประทานได้มีรสหวาน ลำต้นหรือราก
ต้มดื่มเป็นยาระบายอ่อน แก้อืด แก้อักเสบอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

63) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตังเนา

ชื่ออื่น ๆ : กำแพงแก้วชั้น

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 93 กำแพงแก้วชั้น (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ดๆ กะปิ่นๆ เซียล

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อีด อะญีม จะนา จียา ปะไล จียา ปิ่น เรฮี ตม เจ่ ง่วาจ

โอน แปะ อึงค้อก อิมเปี้ย แปะ อี้ญชอจ ปิ่น พัวะ

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โป่นจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ หนา เรียบ ผลกลม ๆ กินได้

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ห่ออาหาร ราก ใช้ต้มหรือแช่ต้มเป็นยาแก้ไอ หรือนำมาอาบ
แก้อาการผดผื่นคัน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

64) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ต้ม มะดุก

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 94 ต้ม มะดุก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ระมู

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปุดๆ ตะคะ เปรงๆ มี จะลैया

อิต อะตัง ตะ อินโตรว : ปะไล จิน จिया ปั้น ึ่งยามๆ ละงอญๆ

บอน ฮิม : เซ็กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ กิ่งสีม่วง มีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ผลสุกรับประทานได้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

65) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ต้มเตง

ชื่ออื่น ๆ : หนามแท่ง หรือ ละเวียง

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Catunaregum* sp.

ภาพที่ 95 หนามแท่ง หรือ ละเวียง (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีออ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ๑ ม่น ๑ มี ซะซุก ปะไล กลัม มี ซะซุก

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ปะไล ป้อ อีด กลอง อะตึง ซุ อะยฮอ อะรูก ตุนโต ป้อ ซุก.

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลมเล็กมีขน กิ่งมีหนามยาว ผลกลมมีขน

การใช้ประโยชน์ : ผล ใช้ซักผ้า สระผม ถูตัวแทนสบู่

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

66) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : ต้มมะแขง

ชื่ออื่น ๆ : แสง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 96 แสง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ระกอก แบ็จ อึงเก่ม เดอะ

อีด อะตัง ตะ อินโตรว : ซะลา จียา โคย ปัน บัด

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก เรียว แหลม ๆ ผลกลม เกิดอยู่ริมน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

67) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ต้มมะดอง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 97 ต้มมะดอง (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ปั้นปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กระนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ เปียร ปันจุก กลอกๆ ตะเนิม ปันซา
แมะ ซะมีอ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : เปียร อีด อะดิง โຈะ บอน แสง ซะนาม ตะเนิม ตะ กับเค็ง ค็อง
อะยัง ตะเนิม ตม ง่วาจ โอน แปะ แอฮ ตัง ล่วาม

บอน ฮิม : เช็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก กลม ต้นเป็นเถา ดอกสีขาวเป็นพวง ใช้ในพิธีกรรมเลี้ยงผี

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้ทำขอบกระดิ่ง ทำอองสวมคอคควายไถนา หรือนำมาต้มดื่ม
บรรเทาอาการโรคตับแข็ง ผีในตับ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

68) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ติดตอ

ชื่ออื่น ๆ : ซะเอม

ชื่อวงศ์ : Apocynaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Myriopteron extensum* (Wight & Arn.) K. Schum.

ภาพที่ 98 ซะเอม (ภาพโดย : กิจ ฐวิชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ซะมีอ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา โปย ระกอจๆ จีร์ๆ ปะไล ปัน คลา ปะตริก
ระกอจๆ

อีต อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล พูร โคย ตู แจว

บอน อีม : วัตป่ากุดแกว ตัง กร่วาง ดง ละก้วย ตี เมืองโป

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ เล็ก ปลายเรียว เป็นเถา ผล เป็นรอยหยัก เป็นกลีบ ปลายแหลม ๆ

การใช้ประโยชน์ : ผล นำมาเผาหรือนึ่ง จัมน้ำพริก

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาลและตามริมรั้วในชุมชนโพธิ์ไพศาล

69) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตีร์ อะเรียง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 99 ตีร์ อะเรียง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กะปิ่น ๆ ระกอก บี ๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา เมียง ปิ่น. อินโตก ตะ เบรา อะรุ อะยฮ.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนากว้าง เรียว

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นเมี่ยง เป็นอาหารของแมลงที่ภาษาอีสานเรียกว่า

แมงมัน เปลือก ใช้ย้อมผ้าสีบานเย็นได้ ลำต้น ใช้ทำแอกเทียมเกวียน

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

70) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ตุงกวาง

ชื่ออื่น ๆ : กำแพงแก้วชั้น

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 100 กำแพงแก้วชั้น (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปุดๆ ปะไล อีซา มังคุด

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อะญีม จะนาจียา ซะบูร อะว้อ อะมุ่ม ปะไล จียา ปีน ตะเนิม

อัน อะกวยฮ์ อีด อินโตก โกลง ตียา เบ๊ก์ อะเล๊ก์อะเลีย เรฮ์ ตุม ง่วาง โอน แปะ เบ๊ก์ ตัง ปุง

บอน ฮีม : เซ๊ก์ ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่หนา เรียบ ผลกลม คล้ายมังคุด

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ห่ออาหาร ผล รับประทานได้ ลำต้น ราก นำมาต้มน้ำแก้โรคแผล

ในกระเพาะอาหาร เปลือกด้านใน ขูดเอามาพอกแผลเรื้อรัง

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

71) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : แตร็ฮ ตะเบิด

ชื่ออื่น ๆ : กาฝาก

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 101 กาฝาก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : อะล่าวาง เบ็จ ตัง ตะเนิม กะนีฮ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา มนๆ กะป็น ตะเนิม ปัน ซะซุก

อิด อะตัง ตะ อินโตร้ว : ญี่ ซะลา ตะเนิม ตุม ง่าวาจ โอน เปะ ตัจ ปุง

บอน ฮีม : ระกบ ตัง เซ๊ก ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : กาฝาก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา กลม ๆ เกาะอยู่บนต้นไม้อื่น

การใช้ประโยชน์ : ใบ ลำต้น นำมาต้มดื่มเป็นยาแก้กระเพาะอาหาร

บริเวณที่พบ : พบป่าในป่าทั้งสามแห่ง

72) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : บรง

ชื่ออื่น ๆ : บรง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 102 บรง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ซะมีอ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอวา โปย ระกอจ เปียร ปัน ระยอยอ์
กียอ์ ปวมๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร้ว : เปียร ระไป อีด กรวด ตัง ซุก โอน พวม

บอน ฮีม : เซ็ก์ ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง แหลม ดอกเป็นพวงเล็ก สีขาว กลิ่นหอม

การใช้ประโยชน์ : ดอก ผู้หญิงนำมาเสียบผมเพื่อให้มีกลิ่นหอม

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

73) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : บัด อีญจี

ชื่ออื่น ๆ : สะเดาดิน

ชื่อวงศ์ : Molluginaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Glinus oppositifolius* (L.) A. DC.

ภาพที่ 103-104 สะเดาดิน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : บัด

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะตี่ๆ เล็บๆ เปียร ปะไล บัน แปะๆ ระกอก
อันตัง

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : โคย จียา ตู แจว ปัน ญี่ ตะเนิม

บอน ฮีม : เช๊ก ฮู โปน จั่ว

ลักษณะพืช : หญ้า

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว มีดอกผลแบบ ๆ ปลายแหลมคล้าย มีรสขม

การใช้ประโยชน์ : โบนามานั่งรับประทานเป็นผัก จิ้มน้ำพริก

บริเวณที่พบ : ริมหนองน้ำป่าชุมชนหมู่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

74) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : บัดครอบครัวแครบ

ชื่ออื่น ๆ : สันตะวา (ภาคกลาง), สันตะวาใบพาย (กรุงเทพฯ), ผักโตวา (นครราชสีมา)

ชื่อวงศ์ : Hydrocharitaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ottelia alismoides* (L.) Pers.

ภาพที่ 105 สันตะวา, สันตะวาใบพาย, ผักโตวา (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : บัดตั้งเดอะ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ด กะดากะ ระฮุดๆ เปียร์ กลอก ปะไล

ป่าน กิ่ง กะตี บอย ปะไล

อีด อะตั้ง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา จียา ตู แจว อะจิ้น อะบ้อง ม่าวะ อะบ้อง

บอน ฮีม : เซ๊กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : พืชน้ำ

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง บาง มีรอยหยักเป็นคลื่น ดอกสีขาว ผลเป็นกลีบ

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานสดเป็นผัก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

75) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : บัตระวู้ย อะเจียง

ชื่ออื่น ๆ : หญ้าวงช้าง (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Boraginaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Heliotropium indicum* L.

ภาพที่ 106 หญ้าวงช้าง (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : บัด

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่นๆ ไปย ระกอจ อะเตรีออดๆ เป็ยร ปัน ระก่ง
อืด อะดิ่ง ตะ อินโตร่ว : ญี่ ตะเนิม เจ้ เดอะ ง่วางป็น ระเฮา แปะ มีฮ อะฮี ลัน ปัน อะฮาม
บอน ฮีม : ตะ ตวง เซ๊กี ฮู โป่นงั่ว วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กว้าง มีรอยหยักมีขนสีขาว มีดอกเป็นช่อยาว ผลเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ทั้งต้นนำมาแช่ต้มเป็นยาลดไข้ทั้บฤดู

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

76) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : แบรง อันตัง

ชื่ออื่น ๆ : มะแว้งขม

ชื่อวงศ์ : Solanaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Solanum* sp.

ภาพที่ 107 มะแว้งขม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น ละอว่าๆ มี จะลียา ปะไล กล้มๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ตู แจว

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กลมใหญ่ มีหนาม ผลกลม รสขม เมล็ดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานเป็นผัก

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

77) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : โบง

ชื่ออื่น ๆ : โบง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 108 โบง (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ด กะตี้ๆ อีซา อะมวง

อีด อะดิง ตะ อินโตร้ว : อินโตก จ่วง อะลุก อะแลง เซียต ล่าวาง อะดิง ลีต กรู้ ลีต ต่วง

บอน ฮีม : เซ๊กี ฮู โป่นจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ยาว

การใช้ประโยชน์ : เปลือก นำมาตำหรือบดผสมกับชัน ยาง ใช้อุดรู ยาเรือ หรือทำตะกร้าใส่ น้ำ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

78) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ปังอะล่าวาง

ชื่ออื่น ๆ : มันป่า

ชื่อวงศ์ : Dioscoreaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Dioscorea sp.

ภาพที่ 109 มันป่า (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ซะมีอ มี ปะลุง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปะตริก ตะเมิด ซะลา กะเซาๆเปรงๆ ปัน
ปะลุง กะตีๆ

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะลุง โคย จียา เจอ กาโจะ ปลียา กะโตก บัด ตะ ซัมคัน ทรอ

บอน อีม : เซ็กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแฉก เป็นเถา มีหัวยาว ๆ แบบบรากไม้

การใช้ประโยชน์ : หัว นำมานึ่งรับประทานได้ ใช้ในพิธีกรรม ทำขวัญข้าว ผูกแขน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

79) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ปอ ตังไฮ

ชื่ออื่น ๆ : ปอป่า

ชื่อวงศ์ : Thymelaeaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Enkleia* sp.

ภาพที่ 110 ปอป่า (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปัน ซะซุก อินโตก ปัน แซ่น

อิต อะตัง ตะ อินโตร่ว : อิต อะตัง ตะ อี้ญแซ็ญ

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา มีขน ต้นมีเปลือกเป็นเส้น

การใช้ประโยชน์ : ใช้เส้นใยทำเชือก กินหัวของปอจะมีอาการคัน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

80) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ปอลุมปุม

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 111 ปอลุมปุม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : สะลา ปูดๆ ปัน สะซุก เปียร เลื่อ ปะไล กลัม

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปัน อิด ตะเนิม ตะ อี้ญูแซ็ญ

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนังจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ มีขน ลำต้นมีเส้นใย ดอกสีเหลือง

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ลำต้น ใช้เส้นมาทำเป็นเชือก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

81) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ปะโง่น

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 112 ปะโง่น (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ซะมีเอ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ดๆ ละอ่วา เปียร ปั้น จุก ปั้น ซะมีเอ

อิต อะดิง ตะ อินโตร่ว : โกจ เปียร โคย จียา ซะลา อะญีม ซะบูร เรฮี กี้ด ตียา เบ็ก
อะจอ กั๊บ

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้างปลายแหลม ดอกเป็นพวง ต้นเป็นเถาเลื้อย

การใช้ประโยชน์ : ยอดอ่อนและใบ นำมาหนึ่งรับประทานเป็นผัก ใบ ใช้ห่อหมกอาหาร
ราก นำมาฝนทาแผลสุนัขกัด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

82) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ปะจี้ม

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acacia* sp.

ภาพที่ 113 ปะจี้ม (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้นปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา อีซา ปะรุ้ง ตะเนิม ปั้น ซะมีอ มี จะลี่ยา

อิด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม เรฮี้ ตม ง่วาจ โอน แบ็ญ ตัง ปุง

บอน ฮีม : เซ๊ก ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ เล็กเป็นช่อคล้ายชะอม มีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นและราก นำมาต้มดื่มบรรเทาอาการปวดท้อง

บริเวณที่พบ : ในป่าทั้งสามแห่ง

83) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ปะแต่ฮ ดุง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 114 ปะแต่ฮ ดุง (ภาพโดย : กิจ ฮูวิท และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ชะมีเอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอส ซาเมาะ : ชะลา ม่นๆ ปัน ชะมีเอ ก้วยอ์ ตะเนิม อะล่าวาง
กะนีฮอส

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม ตะ ร้อย อีด ตะเนิม อินโตก โจะ เบ็ก ตุม อะลุก อะดาวไป
ปลอง แตร้อย ตะเบิด ง่วาจ โอน แปะ ตัจ ปุง แปะ เบ็ก ตัง ร่วาจ.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม ลำต้นเป็นเถาเลื้อยเกาะ รััดต้นไม้

การใช้ประโยชน์ : ต้น นำมาต้มผสมกับชะเอมเทศและกาฝาก ต้มบรรเทาอาการแผล
ในกระเพาะอาหาร

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

84) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ปะเนียง รัต

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ :-

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 115 ปะเนียง รัต (ภาพโดย : กิจ ชูวิชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น มี ระบัก ตี อึงเก่ม ซะลา อีซา แมะ

จะลียา ตะเนิม กลอกๆ ปล่าวๆ

อีต อะตัง ตะ อินโตร่ว : เรฮ์ กัด ตียา จะแตง โอน อัน อะลัฮ์ ปะนุง ล่อฮ์

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ หนา ๆ ปลายแหลม มีหยักตามขอบใบ ลำต้นสีขาวยาว ๆ

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาฝนทาฝีเพื่อช่วยให้ฝีแตกง่ายขึ้น

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

85) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ปะเรอะ

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 116 ปะเรอะ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอวา โปย ระกอจจ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล ปะเรอะ อัน เญาะๆ อีด อะดิง จ่วก ตะ เมียง จียา.

เจมี กา จียา ปะไล อัน. ละก้วย กา เปอะ เพ็ก็ แป็ญ เจมี ตี ก็.

บอน ฮีม : วัดปากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้างปลายแหลม มีรากย่อยลง

การใช้ประโยชน์ : ผล มีรสเปรี้ยว นำมาตำรับประทานเป็นเมี่ยงได้ เป็นแหล่งดักจับหรือ

ยุงนก เนื่องจากนกชอบมารวมตัวกินผลไม้ชนิดนี้

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

86) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ปะเรียง

ชื่ออื่น ๆ : กลอย (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Dioscoreaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dioscorea hispida* Dennst.

ภาพที่ 117 กลอย (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ซะมือ มีปะลุง

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปะตริก ปัน ซะมือ มี ปะลุง เปียร พวมๆ

อิต อะตึง ตะ อินโตร้ว : ปะลุง อะตึง โคย จียา ปะลุง กลาวอ์ ตียา มียาง โอน บลาย

บอน ฮีม : เซ็ก์ ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแตก เป็นเถา ดอกมีกลิ่นหอม มีหัว

การใช้ประโยชน์ : หัว นำมาหนึ่งรับประทาน หัวกลอยสด ๆ นำมาทาหน้าเป็นเครื่องสำอาง

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

87) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ปะแรร

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 118 ปะแรร (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะตี้ๆ ระกแจๆ อินโตก กะบั้น ตะเนิม
ปั้น ร่วาง อะแซง

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อีด อะบาด ปลง มัด จะเรียก อินตรวะ โอน แปะ มัด กะเซา
ตัจ มัด

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาวแหลม หนา ลำต้นมีเปลือกหนา เป็นร่องตามยาว

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาบดเคี้ยวเป่ายา ตาวัว ควาย แก้วตาแดง ตาอักเสบ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

88) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : เป๊ก

ชื่ออื่น ๆ : ไผ่เพ็ก, เพ็ก (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Poaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Vietnamosasa pusilla* (A. Chev. & A. Camus) T. Q. Nguyen

ภาพที่ 119 ไผ่เพ็ก, เพ็ก (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน วี้ยาง

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ๆ กะตี้ๆ ปล็อง อึงแกฮ

อิต อะตัง ตะ อินโตร่ว : อะบ็อง เป๊ก อะจิ้น จียา อะล่าวาง เป๊ก ตะ ปะนุยฮ

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ตระกูลไผ่

ลักษณะเด่นของพืช :

การใช้ประโยชน์ : หน่อ นำมาแกงรับประทานได้ ต้น ใช้ทำไม้กวาด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

89) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : เป็ยฮ

ชื่ออื่น ๆ : ส่องฟ้า

ชื่อวงศ์ : Rutaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 120 ส่องฟ้า (ภาพโดย : กิจ สุวิชาติ และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ๆ ปัน อะตุม

อิต อะติง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา ปัน เมียง อะญีม โจะ อะจิ้น ซะบัวร์ เร็ฮ์ กะบูม แปะ
ดีจ จะแนง

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก มีจุด กลิ่นฉุน

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมากินเป็นเมี่ยง หรือใส่แกง ดับกลิ่นคาว

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

90) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : โป้

ชื่ออื่น ๆ : โโพธิ์, โโพ (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Moraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus religiosa* L.

ภาพที่ 121 โปกธิ์, โปก (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่นๆ ละอ่วา โปย ระกอก ปะไล มี กลอง กี้ยอ์ๆ ปะลี่ยายอ์. ตะเนิม มี เซียด.

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ปะไล จะเรียก อินทร่วะ กา จिया ปั้น เซียด อีด ตะ ยายอ์ ติด เตียร.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแก้ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา กว้าง ปลายแหลม ผลกลมเล็ก มีเมล็ดเล็กมาก ลำต้นมียาง

การใช้ประโยชน์ : ใบเป็นอาหารคนและสัตว์ ผล เป็นอาหารของคนและนกยาง หรือใช้ทำ เครื่องมือติดจักจั่น เป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

91) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : พักวาน กร่วง

ชื่ออื่นๆ : ผักหวานบ้าน

ชื่อวงศ์ : Phyllanthaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sauropus* sp.

ภาพที่ 122 ผักหวานบ้าน (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะบั้น โปย ระกอจ ปะไล กล้มๆ แบ้จ ตัง
ปิ่น ซะลา

อิด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ซะลา อะจิ้น จียา โคย จียา ปิ่น

บอน ฮีม : ระกบ ตัง เซ็กี ญู ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ หนา ปลายแหลม ผลกลม เกิดตามข้อใบ ใบ มีรสหวาน

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาแกงรับประทานได้

บริเวณที่พบ : พบป่าในป่าทั้งสามแห่ง

92) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : พักวาน เซ็กี

ชื่ออื่นๆ : ผักหวานป่า

ชื่อวงศ์ : Opiliaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 123 ผักหวานป่า (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะบิ่นๆระกอจๆ ปะไล กล้มๆ ตะเนิม

อีมปียายฮ์ เป็ง

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา เปียร อะจิ้น จียา ปีน

บอน อีม : วัตป่ากุดแกว เซ็กี วีลโปน เป็ง

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา เรียวแหลม ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาแกงรับประทาน

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาลและป่าชุมชนบ้านโพนแพง

93) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะกว่า

ชื่ออื่น ๆ : ตะคร้อ

ชื่อวงศ์ : Sapindaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Schleichera oleosa* (Lour.) Merr.

ภาพที่ 124 ตะคร้อ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ซะซุก ปะไล กล้ม เงาะๆ

อิต อะดิง ตะ อินโตรว : ปะไล จียา ปิน นียาง มะกว่า จัก ตะ เมียง โจะ อะเซา โอน แบ็ญ ปุง

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจ้าว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ มีขน ผลกลม รสเปรี้ยว

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ เปลือกนอก นำมาชูด ตำกับตัวมดแดง รับประทาน

แก้แผลในกระเพาะอาหาร ลำต้น ใช้แปรรูปทำไม้กระดาน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

94) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : มะแก่น

ชื่ออื่น ๆ : ตะขบป่า

ชื่อวงศ์ : Salicaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Flacourtia* sp.

ภาพที่ 125 ตะขบป่า (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ กะปิ่นๆ ตะคะ ตะเนิม ปั้น จะลี่ยา
อิต อะตึง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จี่ยา ปั้น ตะเนิม ตุม อะลุก ตัง เมือด ปั้น ระเฮา แปะ
จะกลุม ตัจ

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก กลม หนา ผลกลม กิ่งและต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ลำต้น นำมาต้ม ต้มเป็นยารักษาโรคทางเดินปัสสาวะ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

95) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะขาว

ชื่ออื่น ๆ : ไม้ขาว

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 126 ไม้ขาว (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า โปย ระกอก

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : โกจ อะบาด ปูยฮ มัด จะเรียก อินตรวะ โอน แปะ ตัจ มัด กะ

เซา อะรูก บอน เตรียก จียา ยิง

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจัว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ปลายแหลม ดอกกลม สีขาว

การใช้ประโยชน์ : ยอด เคี้ยวแล้วเป่าแก้ตาแดงที่มีในวัวควาย หรือนำมาถูบริเวณน้ำกัดเท้า

ต้น ใช้แปรรูปทำไม้กระดานปูพื้น

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

96) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : มะจิก

ชื่ออื่น ๆ : เต็ง

ชื่อวงศ์ : Dipterocarpaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Shorea* sp.

ภาพที่ 127 เต็ง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ปะไล มี ไป ตีอง ตะเนิม กัง

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : เปียร อีด เตียง ร่อฮี จวก อะลุก มะรัง ตะเนียม ตะเนิม เลื่อ ตะ
ดง ตะ แปน ตะเนิม มี อะแลง อีด อะตึง ออย อุยฮ์ ลีต กรู.

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก ผลกลม มีหางสามส่วน ลำต้นแข็ง มียางชั้น

การใช้ประโยชน์ : ดอก นำมาตากแห้งผสมกับดอกริงทำน้ำอบ เครื่องหอม ต้น ใช้แปรรูป

ทำบ้านและเครื่องใช้ต่าง ๆ หรือนำมาแช่น้ำดื่มดับกระหาย

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

97) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะแดง

ชื่ออื่น ๆ : ไม้แดง

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Xylia xylocarpa* (Roxb.) W. Theob.

ภาพที่ 128 ไม้แดง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ด

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม เลื่อ ตะแปน ซุน ตะ ตะนูล ตะ อินโตร่ว ปัน ญี. แกน โอน

ระไป เอ็ด อะลิ่ง ตุม งวาว อินโตก โคย โปะ โอน แปะ เกล็ด กะตัง ตุนโต

บอน ฮีม : เซ็ก ญู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูป ทำบ้าน ทำเสา ไม้กระดาน เปลือกและแก่น นำมาต้ม ต้มเป็นยาขับน้ำคาวสำหรับสตรีที่คลอดลูก เปลือก นำมานึ่งประคบบรรเทาอาการเคล็ดขัดยอก
ซ้ำโน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

98) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะแดง อะแญ

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 129 มะแดง อะแญ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อีมหา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น ปะไล ปัน จุก กลิม ๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร้ว : ตะเนิม ละก้วย เอ็ด อะลิ่ง ตุม ง่วาง

บอน ฮีม : ตวาย ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กลม เป็นช่อ ผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น นำมาต้มดื่ม สำหรับสตรีที่อยู่ไฟ เพื่อให้หมดลูกเข้าอุ้งเร็ว

บริเวณที่พบ : ริมห้วยทวาย หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

99) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะตอง

ชื่ออื่น ๆ : กระท้อน

ชื่อวงศ์ : Meliaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sandoricum koetjape* (Burm. f.) Merr.

ภาพที่ 130 กระท้อน (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอวา ระกอก ปะไล กล้ม ๆ เงาะ ๆ จียาม

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปั้น ตะเนิม ตะ แปน ตะ ดง

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ปลายแหลม ผลกลม รสเปรี้ยวหวาน

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูปทำไม้กระดาน ไม้ใช้สอย ผลรับประทานได้

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

100) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : มะตุม

ชื่ออื่น ๆ : มะตุม

ชื่อวงศ์ : Rutaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aegle marmelos* (L.) Corrèa ex Roxb.

ภาพที่ 131 มะตุม (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนี้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ระกอจ ปะไล กลัม ๆ มี เซียด ตะเนิม มี จะลี่ยา

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา ตู แจว ปะไล จิน จียา ปัน ปะไล กลาวอ์ ป้อ เตียง พวก ตุม ปัน ระเฮา เปะ เกอ ปุง. จะลี่ยา อีด ตก กลอ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก กลมปลายแหลม เป็นก้านมีสามใบ ผล กลม มียาง ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผักจิ้มลาบ ผลสุกรับประทานได้ ผลดิบ ผานตากแห้ง ต้มดื่มแก้กระหาย แก้ท้องอืด มีหนามคม อาจทำให้เกิดบาดแผล

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

101) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะตุม กา

ชื่ออื่น ๆ : มะตุมกา

ชื่อวงศ์ : Loganiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Strychnos* sp.

ภาพที่ 132 มะตุมกา (ภาพโดย : กิจ ฮูวิชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น ระกอจ

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ซะลา โคย ตู แจว ตะ เมียง อะญีม ปะไล ตะ ตะเกียง อินโตก

อะบาด ปรัยฮ์ โจะ มัด อะจอ บัด กะแซ็ญ ตูร์ กั๊บ

บอน ฮีม : เซ็กึ ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ปลายแหลม ผลกลม เปลือกเกลี้ยง

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผัก เมียง ผล ใช้ทำตะเกียง เปลือก นำมาบดเคี้ยว แล้วเป่าแก้พิษงูเห่า

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

102) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทธ : มะน่วย

ชื่ออื่น ๆ : หมาน้อย

ชื่อวงศ์ : Menispermaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cissampelos pareira* L.

ภาพที่ 133 หมาน้อย (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ซะมีเอ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา อะอว่า โปย ระกอก มี ซะซุก มี เมื่อก

อีด อะดิง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา ปะเจ็จ อีด มัง เคอะ เมื่อก อั้น ตะ เมียง อะลูก

อะซวม กลอ ตะ ปั้น เมียง

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ปลาย แหลม มีขน มีเมื่อก

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาคั้นเอาวุ้นแล้วปรุงเป็นเมี่ยง ราก นำมาต้มดื่มเป็นยาเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

103) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะยี่ยาว กะเซา

ชื่ออื่น ๆ : ย่านางแดง

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lysiphyllum strychnifolium* (Craib) A. Schmitz

ภาพที่ 134 ย่านางแดง (ภาพโดย : กิจ ชูวิชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ซะมีอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น กะตี ตะเมิต ซะลา กะเซา ปะไล
กล้ม ๆ กียอ์ ๆ

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ตุม ง่วาง โอน จียา อะว้อฮ แอม

บอน ฮีม : วัดปากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา เรียว ยาว ผลกลมเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาต้มเป็นยาเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

104) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : มะรัง

ชื่ออื่น ๆ : รัง

ชื่อวงศ์ : Dipterocarpaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Shorea siamensis* Miq.

ภาพที่ 135 รัง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนือฮ ซาเมาะ : ซะลา ปุด ตะเนิม มี อีนโตก กะบั้น เปียร เลือง พวม.

อิต อะดิง ตะ อีนโตรว : ตะเนิม เลื่อ ตะแปน ตะ ซะญัว ตะ ระเด็ง ตะ ปราง เน่า อิมเปียยฮ์
โอน ตะแปน ปั้น. เปียร เตียง ร้อฮ์ ตะ เนียม.

บอน อิม : เซ็ก์ ฮู โปนงัว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ ลำต้นมีเปลือกหนา ดอกสีขาวเหลือง มีกลิ่นหอม

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นใช้แปรรูปทำไม้กระดาน ฝาบ้าน ห้ามทำพื้น ดอก นำมาตากแห้ง
ใช้ทำน้ำอบ ลำต้นที่เป็นแก่น นำมาต้มเป็นยาแก้กระหาย

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

- 105) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะลั่ว
ชื่ออื่น ๆ : ส้านเล็ก
ชื่อวงศ์ : Dilleniaceae
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dillenia* sp.

ภาพที่ 136 ส้านเล็ก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา มี ซะซุก ปะไล ปัน คลา ระจ๋วาน นี จิน
เจ้อ กา เลื่อง

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จะเรียก อินเตร่า เจมี จียา. เรฮี่ ตุม ง่วาจ ปัน ระเฮา แปะ
โรก ระไป.

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ มีขน ผลสีเหลือง

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มเป็นยาแก้โรคหนองใน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

106) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : มะล่าวาง

ชื่ออื่น ๆ : มะไฟ

ชื่อวงศ์ : Phyllanthaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Baccaurea ramiflora* Lour.

ภาพที่ 137 มะไฟ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ตะเนิม

ตะเนิม อีมีพา ตะเนิม กะนีฮอย ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า กะตี ปะไล กล้ม ปั้น จุก

อีด อะตัง ตะ อินโตร้ว : ปะไล จิน จียา ปั้น เญาะๆ จียามๆ.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ยาว ปลายแหลม ผล กลม ๆ เป็นพวง

การใช้ประโยชน์ : ผลสุก รับประทานเป็นผลไม้

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

107) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มะฮอล

ชื่ออื่น ๆ : เปล้า

ชื่อวงศ์ : Euphorbiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Croton* sp.

ภาพที่ 138 เปล้า (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น ละอว่า โปย ระกอจๆ ซะลา คิวๆ

อีด อะดิง ตะ อีนโตรว์ : ซะลา ตม ซะอุฮ อิมเป็ย โอน ละก้วย เอ็ด อะลิ่ง อีด ซะลา อะเงี่ยม

อะว้อฮ อะมุ่ม โอน ระแนน จียา. เรฮ์ กะบุม โอน แปะ ตัจ จะแนง

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โป่นจัว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : มีใบกว้าง แหลม หนา

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาต้มเป็นยาอยู่ไฟของหญิงที่คลอดบุตร ยาง นำมาใส่แผล

ปากเปื่อย ราก นำมาต้มยาแก้โรคกระเพาะ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

108) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : มัต จะเรียก

ชื่ออื่น ๆ : ตาควาย

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 139 ตาควาย (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล๋วาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น ระกอจๆ ตะเนิม ปัน มัร อินโตก
กะป็น

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : อีด อะตัง ตะ ระ ไท ตะลิ่ง ตะ ลัม กะดีฮ

บอน ฮีม : เซ็กี วีล โป่นเป่ง

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว หนา ลำต้นมีรอยตามแนวยาว

การใช้ประโยชน์ : ลำต้นใช้ทำค้ำไถ ด้ามเสียม

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนบ้านโพนแพง

109) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : มิทมอด

ชื่ออื่น ๆ : หมากเม่า

ชื่อวงศ์ : Phyllanthaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Antidesma* sp.

ภาพที่ 140 หมากเม่า (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะบีน กีย๋ ๑ ปั้น ซะซุก ปิ ๑

อีด อะดิง ตะ อีนโตร่ว : ปะไล จिया ปั้น เญาะ ๑

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก กลม หนา ๆ มีขน

การใช้ประโยชน์ : ผลรับประทานได้ มีรสเปรี้ยว

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

110) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : มุย ดอน

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 141 มุย ดอน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปูดๆ ซะชก ตะเนิม มี จะลียา

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม อีด ตะ อะล่าวาง แต่ญี่ อึงเก็ร จะเตียด คะนาต

บอน ฮีม : เซ็กี วีล โปนเป่ง

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ กลมใหญ่ มีขน มีรอยหยัก ลำต้นมีหนาม คล้ายต้นตะลุมพุก

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้ทำไม้ตีกลอง มีความเหนียวทนมาก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนบ้านโพนแพง

111) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : เม็ง

ชื่ออื่น ๆ : เกิดแดง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 142 เกิดแดง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ ม่น ๆ

อิด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม เลื่อ ตะ ดง ตะซู

บอน ฮีม : วัดปากุดแก้ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก กลม ๆ

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูปทำบ้าน

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

112) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : เมีร์

ชื่ออื่น ๆ : ไม้ซาง

ชื่อวงศ์ : Poaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 143 ไม้ซาง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน วียาง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ระกอจๆ มี ซะซุก

ฮีด อะดิง ตะ อินโตร์ว : อะล่าวาง ฮีด ตะ กะลุก. ตาญู ตะ จัง จาด

บอน ฮีม : วัดปากุดแก้ว

ลักษณะพืช : ตระกูลไผ่

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว มีขน ปล้องยาว

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้ทำขลุ่ย ทำเครื่องจักสาน ฝ้ายบ้าน

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

113) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : เมียด ญาะ

ชื่ออื่น ๆ : เหมือนดเปรี้ยว

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 144 เหมือดเปรี้ยว (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะบั้น โปย ระกอจ ปะไล กล้มๆ ตะเนิม
เป็ง ปูน ซึง อะจ้ง.

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา ตู แจว

บอน ฮีม : เซ็กี ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ปลายแหลม ผลกลม ลำต้นสูงประมาณ 4 - 5 วา

การใช้ประโยชน์ : ใบ รับประทานเป็นผักได้ มีรสเปรี้ยว

บริเวณที่พบ : ป่าทั้งสามแห่ง

114) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : เมียดแอ

ชื่ออื่น ๆ : เหมียด

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 145 เหมียด (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ กะป็น ตะเนิม แองๆ ปะไล กล้ม
ตะเมียด กียอ์ๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตรว : อีด ตะคะ อีด อะดิง เตียด ระนียด โอน จะแนง มัน ตะ จะปรั อะแจ็ด.
ปะไล โຈะ อะเซอะ มะโอน ละมอด จียา

บอน อีม : เซ็ก์ ฮู โปนงัว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวย เล็กหนา ลำต้นสีดำ

การใช้ประโยชน์ : กิ่ง นำมาฝนกับหินลับมีดหรือไหที่แตก มาทาฟันเป็นยาขัดฟันให้แข็งแรง
ลำต้น นำมาทำเป็นค้ำขวาน ผล นำมาใส่ในข้าวสารเพื่อป้องกันมอด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

115) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : รอนแรน

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 146 รอนแรน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปะตริก มี ซะซุก แบ็ง อิ้นตือ ซะแงด แอ็ง
เกิน ตะลู่ก แอ็ง คิว

อีด อะตัง ตะ อิ้นโตร่ว : ซะลา จียา เมียง อะญีม โจะ ก้อก. อะจิ้น โจะ ตัล เตรียะแก
อะจิ้น กะโน

บอน ฮีม : เซ็ก วี้ล โป้นเปง

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง เป็นแฉก ๆ มีขน กลิ่นฉุน มักจะเกิดในช่วงเดือนพฤศจิกายน

การใช้ประโยชน์ : ใบใช้รับประทานเป็นผัก กินเป็นเมี่ยงกับมะกอกหรือแกงอ่อมกับอาหารป่า

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนบ้านโพนแพง

116) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : ระก่งทรอ

ชื่ออื่น ๆ : เกล็ดปลาช่อน

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phyllodium* sp.

ภาพที่ 147 เกล็ดปลาช่อน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ระกอจๆ เป็ยร ซาเมะ แซลเซียะ

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : เรฮ์ ตุม ง่วาจ โอน จียา อะว้ย แอม

บอน ฮีม : ตี เซ๊ก ญี ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ เรียว ปลายแหลม มีดอกคล้ายเกล็ดปลาช่อน

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มดื่ม บำรุงกำลัง

บริเวณที่พบ : พบในป่าทั้งสามแห่ง

117) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ระจาก โก่ก

ชื่ออื่น ๆ : เตยป่า

ชื่อวงศ์ : Pandanaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pandanus* sp.

ภาพที่ 148 เตยป่า (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้นปุ้ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ดๆ กะตี มี จะลียา ตะเนิม ปั้น รัน

อีด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา อีด ซะลา ตาญ ตะ จะปวาก

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบยาว เป็นสองแฉก มีหนาม ผลสุกสีแดง

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้สานเสื่อ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

118) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : ระเนียยา

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 149 ระเนียยา (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปั้น กาน ไป ซะลา ปะไล กล้มๆ ตะเนิม ดัวๆ

อีด อะดิ่ง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปั้น ตะเนิม ตะ แปน ปั้น แค้น จียา ปะลี่ยายฮ์
อะลี้ วิน เปลอ.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ เป็นก้านใบกว้าง หนึ่งก้าน มีสามใบ

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ลำต้น ใช้แปรรูปใช้สอยได้ หากรับประทานมากเกินไป
จะทำให้เวียนศีรษะ

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

119) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ระเน่ง

ชื่ออื่น ๆ : คล้า

ชื่อวงศ์ : Marantaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 150 คล้า (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ระกอจๆ กะตี่ๆ ปะไล กล้ม มี บาร์ คลา.

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล ตะเนิม ตะ ละปี้ก ตาญ เตบี ตาญ จะปวาก. ปะลุง เจ๋ ง่วาจ

แปะ กะเตา โกลง

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแหลม ยาว ลำต้นเรียวยาว สูงประมาณ 1.50 – 2.0 เมตร

ดอกสีขาว ผลกลม สองซีก

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้สานเสื่อ กล่องข้าว ตับหญ้า ผลอ่อน นำมารับประทาน

หัว นำมาแช่ต้มแก้ร้อนใน

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

120) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : ระปิว แซ็ง

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ :-

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 151 ระปิว แซ็ง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ๆ ปะไล กล้ม ๆ ตะเนิม มี จะลี่ยา
อีนตาง ๆ

อีด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : ปะไล จียา ปั้น ญียาม ละงอญู ๆ เร้อ เจ้ เดอะ ง่วาง อะลุก หนึ่ง
เร้อ อะซาด โอน แปะ กะเตา โกลง ปุง บิด เก่อปุง.

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก ผลกลม ๆ มีรสหวาน ต้นเป็นพุ่ม มีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ลำต้น นำมาแช่น้ำผสมกับต้นข่อย ต้มแก้โรคร้อนใน
ไข้ทับทิม อีสุกอีใส แก้อังเสียว ท้องอืด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

121) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ระเปะ ระยะ

ชื่ออื่น ๆ : เถาพันซ้าย

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 152 เถาพันซ้าย (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ซะมือ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอส ซาเมาะ : ซะลา ปุต กะป็น ละอว่า ปัน ซะมือ ก้วยอ์

ตะเนิม กะนีฮอส

อีด อะตัง ตะ อีนโตร่ว : ซะมือ อีด ตะ อีญแซญู เจาะ อะล่าวาง บัด ตี อะล่าวาง กือฮ ซะมือ

ตะเต็ง อีด เตอะ ง่วาง

บอน ฮีม : เช็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง หนา เป็นเกลียว เกาะต้นไม้อื่น ๆ

การใช้ประโยชน์ : เถา ใช้ทำเชือกมัดไม้ขณะลำเลียง หรือตัดเถานำน้ำมาดื่มได้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

122) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : เรีฮี้ จะร่่วา

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ :-

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 153 เรีฮี้ จะร่่วา (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่วง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ระกอก กะป็น อะชาตๆ มี ซะชก..เรีฮี้
พวม อิ้นตังๆ.

อีด อะตัง ตะ อิ้นโตร่ว : เรีฮี้ อะบาด จีบา ตม ง่วาจ โอน แปะ ตัง ปุง เก่อ ปุง

บอน อีม : กะตียม ฮู โป่นงั่ว ยฮ ต่ง ปุด

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ เรียวยาว มีขน รากหอม ขม

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาเคี้ยว กินสด ๆ หรือต้มน้ำดื่มเพื่ออาการท้องอืด

บริเวณที่พบ : ป่าทาม หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

125) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : เรฮี อะเซอะ

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 154 เรฮี อะเซอะ (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ๆ กะบีนๆ ปะไล ซา อะเซอะ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : เรฮี ตุม ง่วาง ปัน ระเฮา จียา อะว้อ๊ อัม

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา เล็ก มีผลคล้ายข้าวสาร

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มดื่มเป็นยาเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

124) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ล่วาง

ชื่ออื่น ๆ : ยางนา

ชื่อวงศ์ : Dipterocarpaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dipterocarpus* sp.

ภาพที่ 155-156 ยางนา (ภาพโดย : กิจ ชูวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่วาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ :ชะลา ละอวา ปัน ชะซุก ตะเนิม ตะนังๆ มี เซียด.

ปะไล ปัน ละแปง

อีด อะดิ่ง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม เลื่อ ตะ แปน ตะ แป เซียด ตะ ตะบอง ลีต กรุ่

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ปลายแหลม มีขน ผล เป็นปีก

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูปทำเป็นไม้ใช้สอย ยาง ใช้ทำน้ำมัน ทำได้จุดเพื่อแสงสว่าง ใช้ทำตะกร้าเพื่อตักน้ำ

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

125) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ล่ววม ปิด

ชื่ออื่น ๆ : ตับเต่า

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 157 ตับเต่า (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะปิ่นๆ โปย ระกอก เปียร ปะไล อีซา กะต่ม
อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ซะบูร จะนา จียา อีด ซะลา อะรูก อี้ญูแซ็ญู ตะเมียง
โอน อัน มั่น

บอน ฮีม : เซ็กี วี้ล โปนเปง

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ปลายแหลม ดอก ผล คล้ายต้นกระพุ่ม

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ห่อหมก และรูดเชือกทำหน้าไม้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนบ้านโพนแพง

126) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ละแงง กะเซา

ชื่ออื่น ๆ : ตั้วแดง

ชื่อวงศ์ : Hypericaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cratoxylum* sp.

ภาพที่ 158 ตั้วแดง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปัน เซียล กะเซา ตะเนิม มี จะลียา

อิต อะดิง ตะ อินโตร่ว : เรือ ตุม ง่วาจ แปะ ตัจ ปุง แปะ เบรา งี้ยาม

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู ไปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเกลี้ยง สีแดง ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มเป็นยาแก้โรคกระเพาะอาหาร และน้ำตาลในเลือด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

127) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ละแง่ง ชะซุก

ชื่ออื่น ๆ : ตั่วไบชน

ชื่อวงศ์ : Hypericaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cratoxylum* sp.

ภาพที่ 159 ตั่วไบชน (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ปัน ชะซุก ตะเนิม มี จะลียา

อิด อะตึง ตะ อินโตร้ว : เรฮี ตุม ง่วาจ แปะ ตัจ ปุง เบรา ซี่ยม

บอน ฮีม : เช็กี ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบมีขน ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มเป็นยาแก้โรคกระเพาะอาหาร และน้ำตาลในเลือด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

128) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ละแงง เซียล

ชื่ออื่น ๆ : ตัวใบเกลี้ยง

ชื่อวงศ์ : Hypericaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cratoxylum* sp.

ภาพที่ 160 ตัวใบเกลี้ยง (ภาพโดย : กิจ สุวชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา เซียล ตะเนิม มี จะลียา

อิด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา จียา ตู แจว เรฮ์ ตุม ง่วาจ แปะ ตัจ ปุง เบรา จียาม

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเกลี้ยง ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมารับประทานเป็นผัก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

129) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ละแงง เถาะ

ชื่ออื่น ๆ : ตั่วส้ม

ชื่อวงศ์ : Hypericaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cratoxylum formosum* (Jacq.) Benth. & Hook. f. ex Dyer

ภาพที่ 161 ตั่วส้ม (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา เซียล ชิว ตะเนิม มี จะเลีย

อิด อะตึง ตะ อีนโตร่ว : ซะลา จिया ปัน บัด เรฮึ ตม ง่วาจ โอน จะแกระ

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเกลี้ยง สีเขียวแดง ลำต้นมีหนาม

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมากินเป็นผัก ราก นำมาต้มเป็นยาระบาย

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

130) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : ละว้อ

ชื่ออื่น ๆ : มะเตื่อ

ชื่อวงศ์ : Moraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus sp.*

ภาพที่ 162-163 มะเตื่อ (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ม่น ๆ ระกอก ๆ มี ซะซุก ปะไล กล้ม ๆ
ตั้ง โกลง มี กลอง กิยอ ๆ ปะลี่ยายอ ๆ ตะเนิม มี เซียด

อิต อะตัง ตะ อินโตรว : ซะลา นิ่ง ปะไล จิยา เมียง บิน. เซียด บัก ตะ ยายอ ติด เตียร.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแก้ว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบมน ๆ ปลายแหลมมีขน ผล กลมข้างในผลมีเม็ดเล็ก ๆ ลำต้นมียาง

การใช้ประโยชน์ : ใบและผล รับประทานเป็นเมี่ยงได้ ยาง ใช้ทำเครื่องมือติดจ๊กจั่น
แม่ลูกอ่อนกินผลมะเตื่อทำให้ผิวดำแดงได้ แต่กินยอดอ่อนได้

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิไพศาล

131) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : ลุ่มปุยอ์

ชื่ออื่น ๆ : ลุ่มพุก

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 164 ลุ่มพุก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีอฮ ซาเมาะ : ซะลากะตี้ๆ มีจะลี่ยา ตัง ตะเนิม ตัง ตะคะ
นึ่ง โกจ

อีด อะตึง ตะ อินโตร้ว : ปะไล จिया เมียง กูย เมียง ตะแบล ปล็อง. เรฮ์ ตม ง่วาง ปัน ระเฮา

บอน ฮีม : เซ๊กี วี้ล โปนเปง

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว ปลายแหลม ลำต้นมีหนาม มีผลคล้ายลูกน้ำเต้า

การใช้ประโยชน์ : ผลรับประทานเป็นเมี่ยง ราก นำมาต้มดื่มเป็นยาบำรุงกำลัง

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนบ้านโพนแพง

132) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : เล่นี่ ดิย

ชื่ออื่น ๆ : เครือตดหมา, ตดหมุตดหมา (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Rubiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Paederia linearis* Hook. f.

ภาพที่ 165 เครือตดหมา, ตดหมุตดหมา (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่วง : ชะมื่อ

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ชะลา กะตี่ๆ ร่ววมๆ โปย ระกอจ อี้ญุชะ ปัน
ชะมื่อ มี ปะลุง.

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ชะลา ตียา บัด มุด เซ๊ก. ปะลุง ตุม ง่วาง โอน จียา อะว้อฮ แอม

บอน อีม : วัตป่ากุดแก้ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแคบ ปลายแหลม ยาว มีกลิ่นเหม็น

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ถูตัวตอนเข้าป่าเพื่อไล่แมลงหรือยุง ราก นำมาต้มดื่มเป็นยาอายุวัฒนะ

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

133) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะซาต

ชื่ออื่น ๆ : ซ่อย

ชื่อวงศ์ : Moraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Streblus* sp.

ภาพที่ 166 ซ่อย (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ อะซาต ปะไล กลัม บัด จิน เจอ
งี่ยมๆ ญะอะ .

อิต อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปัน ติว อังคะ เจ้ เตอะ ง่วาง โอน แปะ กะเตา มีฮ
อะฮี ลัน ระเบ ปัน อะฮาม อีมเปย โอน แปะ ปัน ตุม ละล่อฮ

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก สาก มียาง ผลสุกสีเหลือง รสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้เป็นอาหารสัตว์ ผล รับประทานได้ กิ่ง นำมาแช่น้ำดื่ม ลดไข้ทับทิม
แก้ร้อนใน หรืออาบแก้ผดผื่นคัน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

134) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : อะเซี้ยฮ์

ชื่ออื่น ๆ : ชิง (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Zingiberaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Zingiber officinale* Roscoe

ภาพที่ 167 ชิง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปะลุง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ระกอก กะตี้ๆ มี ปะลุง อะเอีร์

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ปะลุง จียา ปั้น

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : เป็นหัว

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ เรียวแหลม มีหัว

การใช้ประโยชน์ : ใบและหัว รับประทานได้

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาล

135) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะญา เทา

ชื่ออื่น ๆ : คำว่าตายหงายเป็น (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Crassulaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bryophyllum pinnatum* (Lam.) Oken

ภาพที่ 168 คำว่าตายหงายเป็น (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กลุ้มๆ มี ระบัก มี เรือตี ตัง ซะลา.

ตะเนิม ปั้นๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ระแนน อีด ตะ เล่อ. อะแญ้ง โຈะ อี้ญูซ้อ. โอน อัน ล่อฮี้ เรือตี.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่มเล็ก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา กลม มีรอยหยัก ต้นเตี้ย

การใช้ประโยชน์ : ใช้ใบทดลองการเกิดราก

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

136) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อะตาว โภย

ชื่ออื่น ๆ : ต้นเอื้อง, เอื้องหมายนา (ทั่วไป)

ชื่อวงศ์ : Costaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cheilocostus speciosus* (J. Koenig) C. D. Specht

ภาพที่ 169 ต้นเอื้อง, เอื้องหมายนา (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่วง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กะบั้น ระกอจ

อีด อะตัง ตะ อินโตรว : โกจ ปูร อุยอ์ ตู แจว ปะลุง ตุม ง่วาจ โอน แปะ อะลุม คัด ปั้น นิว.

บอน ฮีม : เซ็ก์ ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา ปลายแหลม

การใช้ประโยชน์ : ยอด รับประทานเป็นผัก หิว นำมาต้มดื่มแก้หนาวในกระเพาะปัสสาวะ

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

137) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะแต่ฮ อะเดีย

ชื่ออื่น ๆ : กระดังไฟ

ชื่อวงศ์ : Vitaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Leea* sp.

ภาพที่ 170 กระดังไฟ (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ระมู

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปะตริก ปะไล กลาวอ์ กะเซาๆ บัด จิ้น
เจ่อ กา แองๆ .

อีด อะดิง ตะ อิ้นโตร่ว : ซะลา จียา เมียง อะญีม

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม, ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแฉก ผลสีแดง สุกแล้วเป็นสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมารับประทานเป็นเมี่ยงได้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

138) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : อะปวก

ชื่ออื่น ๆ : ใบหนาด

ชื่อวงศ์ : Asteraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Blumea* sp.

ภาพที่ 171 ใบหนาด (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้นปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอส ซาเมาะ : ซะลา มี ซะซุก คีวๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตรว : ซะลา ตุม ซะอุฮ โอน แปะ แอร เปลอ. จะรัง อุกฮ โอน แปะ
ตัจ ตุนโต

บอน ฮีม : เซ๊ก วีล โปนเป่ง

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบมีขน มีกลิ่นฉุน

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาต้มอาบ หรือย่างไฟ แก้วงเวียน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนหมู่ 3 และบ้านโพนแพง

139) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะมวง อะร่วย

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Anacardiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Buchanania* sp.

ภาพที่ 172-173 อะมวง อะร่วย (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ด กะบั้น ปะไล กล้ม กี้ยอ

อืด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จิน จียา บั้น ตะเนิม เลื่อ ตะ ดง ตะ ชู บั้น

บอน ฮิม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่ หนา ผล เล็ก ๆ

การใช้ประโยชน์ : ผลสุก รับประทานได้ ลำต้น ใช้แปรรูปใช้สอยได้

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

140) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อะมวงกร่วง

ชื่ออื่น ๆ : มะม่วงป่า

ชื่อวงศ์ : Anacardiaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mangifera* sp.

ภาพที่ 174 อะมวง อะร่วย (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ระกอจๆ ปะไล กล้มๆ เญาะๆ บัด จิน
เจ้อ ซี้ยาม.

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ซะลา ตุม จุบ ปะไลกลาวอ์ จิน กา จिया ปีน ตะเนิม เลื่อ ตะ แปน.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว ปลายแหลม ผลกลม ลำต้นมียาง

การใช้ประโยชน์ : ใบและผล นำมารับประทานได้

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาล

- 141) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะรียาง
ชื่ออื่น ๆ : นนทรี
ชื่อวงศ์ : Fabaceae
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Peltophorum* sp.

ภาพที่ 175 นนทรี (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม
ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ๆ
อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม เลื่อ ตะ แปน ชูน ดง
บอน ฮีม : เซ็กี ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น
ลักษณะเด่นของพืช : มีใบเล็กเป็นช่อ
การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้แปรรูปทำไม้กระดาน
บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

142) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะรุ่ม

ชื่ออื่น ๆ : ผักขมหนาม (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ : Amaranthaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amaranthus spinosus* L.

ภาพที่ 176 ผักขมหนาม (ภาพโดย : กิจ สุวีจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่าง : บัด

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา ปะตริก มี จะลียา เปียร ปัน อีญชัญๆ
กลอกๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : เรอ กัด ตียา จะแตง

บอน ฮีม : เซ็ก ญี่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแฉกมีหนาม ดอกเป็นช่อ ๆ สีเขียว ขาว

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาฝน ทาหัวฝีเพื่อเร่งให้แตกเร็วขึ้น

บริเวณที่พบ : หนองน้ำ ป่าชุมชนโพธิ์ไพศาลและวัดป่าโพธิ์ไพศาล

143) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะเร่า

ชื่ออื่น ๆ : บอน

ชื่อวงศ์ : Araceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Colocasia* sp.

ภาพที่ 177 บอน (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปะลุง

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า ระกัจจ. มี ปะลุง

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิม ตุม โอน อะล็ก จียา. ปะลุง ตุม กะอุบ จียา

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ประเภทบอน

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง ปลายแหลม มีหัว

การใช้ประโยชน์ : ต้น นำมาเป็นอาหารสัตว์ หัวบอน นำมาต้มรับประทานได้ ถ้ารับประทาน

ดิบไม่ผ่านการต้มจะทำให้คัน ระคายเคืองปากและลิ้น

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิ์ไพศาล

144) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อะลา

ชื่ออื่น ๆ : ไม้สี่สุก

ชื่อวงศ์ : Poaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bambusa* sp.

ภาพที่ 178 ไม้สี่สุก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน วียาง

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ซะชก ระกอจๆ กะตี้ กะตี้ๆ ปล็อง กะตี้ เปิงๆ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ตะเนิมตะ ดง อินตริ่ยาบ ตะ เป. เด็กี้ ละปัก ตาญ ตะ ค็อง อะยัง จังจาด. อึงกาบ ร่วาง อะตว่า อะปลุ.

บอน อีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาวมีขน ลำต้น มีปล้องยาว สูง

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้ทำบ้าน ทำแพ ทำตอก สานเครื่องจักสาน หน่อไม้ นำมา ทำอาหาร กาบหน่อไม้ ใช้รองตะกร้าเก็บพันธุ์ข้าว

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิไพศาล

145) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะลैया

ชื่ออื่น ๆ : ลอมคอม

ชื่อวงศ์ : Malvaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Microcos* sp.

ภาพที่ 179 ลอมคอม (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา โปย ระกอก อะบราญ ซะลา ปัน ระบั๊ก

มี ซะซุก ปะไล ปัน จุก กล้มๆ มี ซะซุก ตะเนิม ปัน มัร อินโตก กะดา

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปัน อีด ปะไล ตะ กลอง อิมโพะ

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : เป็นพืชที่มีใบที่มีขน เนื้อแข็ง มีผลกลมเล็ก ๆ เป็นพวง

การใช้ประโยชน์ : ผลรับประทานได้ และใช้เป็นลูกกระสุนยิงบั้งกะโพก

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

146) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อะไล่

ชื่ออื่น ๆ : ไผ่ไร่

ชื่อวงศ์ : Poaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 180 ไผ่ไร่ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน วี้ยาง

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ มี ซะซก ตะเนิม ปล้อง อึงแกฮ
อิต อะตึง ตะ อินโตร่ว : อะบ้อง อิต อะจิ้น จียา. ตะเนิม เด็ก ละปึก ตาญ เค็ง อะยัง
บอน ฮีม : วัตปากุดแกว

ลักษณะพืช : ตระกูลไผ่

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว มีขน ปล้องสั้น

การใช้ประโยชน์ : หน่อไม้ นำมาประกอบอาหารได้ ลำต้น ใช้ทำตอกสานเครื่องจักสานต่าง ๆ

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

147) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อะว้อ บุษ

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Malvaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Grewia* sp.

ภาพที่ 181 อะว้อ บุษ (ภาพโดย : กิจ สุวีचित และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปั้น ปะตริก ปะไล กลั้มๆกียอ มี ซะซุก

อิด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปั้น. เรฮ์ อิด กะบุม แปะ ตึง จะแนง

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแฉก มีขน ผลกลมเล็กมีขน

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ราก นำมาอมทำให้ฟันแข็งแรง

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

148) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อัมไอ

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ :-

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 182 อัมไอ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ซะมีเอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ม่นๆ กียอ์ ตะเนิม ปัน ซะมีเอ ปะไล
ม่นๆ กียอ์ บัด จิน เจอ แองๆ แบ้ง บอน กะตี้ยาม บอน .เดอะ ลีบ.

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : อีด ตะเนิม กับ เค็ง อะยัง ตะโบะ ค็อง อะยัง.

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลมเล็ก ลำต้นเป็นเถา ผลกลม สุกแล้วเป็นสีดำ ชอบเกิดอยู่ที่ลุ่ม

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้ทำขอบกระดังและตะกร้า

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิไพศาล

149) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อังกัด อังกวด

ชื่ออื่น ๆ : หนามเกลี้ยง หรือ รัก

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 183 หนามเกลี้ยง หรือ รัก (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะสว่าง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กะป็น โปย ระกอจ มี เซียด ตะเนิม ปัน
ร่วาง กะตีๆ

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ปะไล เจิม จียา เรฮ์ กัด ตียา เปลอ จะแตง โอน อัน อะลัฮ

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบหนา กว้าง ปลายแหลม ผลกลม ต้นขรุขระ มียาง สีขาว

การใช้ประโยชน์ : ผล เป็นอาหารของนก ราก นำมาฝนหัวผีให้แตก ยางมีพิษ ทำให้เกิด
ผื่นคัน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

150) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อึงโก่ง อะชวม

ชื่ออื่น ๆ : กิ่งโก้ย, เครืออีโก้ย (นครราชสีมา), องุ่นป่า

ชื่อวงศ์ : Vitaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amphelocissus martinii* Planch.

ภาพที่ 184 กิ่งโก้ย, เครืออีโก้ย, องุ่นป่า (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ชะมีอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ชะลา ปัน ชะซุก ปัน ชะมีอ ปะไล กล้ม บัด
จิบ เจ่อ แอง.

อีด อะตึง ตะ อีนโตร่ว : อีด โกจ จียา เมียง เญาะ

บอน ฮีม : เซ็กี ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ลำต้นเถา มีขน ใบหนามีขน มีผลสีดำ

การใช้ประโยชน์ : ใบมีรสเปรี้ยว ใช้รับประทานเป็นเมี่ยง

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

151) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อึงคาง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 185 อึงคาง (ภาพโดย : กิจ ชูวิชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ระกอก กะตี ตะเนิม แองๆ

อีด อะตึง ตะ อีนโตร่ว : อีด โกจ ตู แจว ตะเนิม อีด อะเซาะ ตะ ไกล กะแพะ

บอน ฮีม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวยาว ปลายแหลม

การใช้ประโยชน์ : ยอด รับประทานเป็นผักได้ ลำต้น นำมาทำเพลากวียน (สำรองในกรณี
ที่เพลากวียนหัก)

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

152) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : อีญจอลี่ยายฮ์

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ :-

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 186 อีญจอลี่ยายฮ์ (ภาพโดย : กิจ ฮูวิท และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮฮ ซาเมาะ : ซะลา อีซา มะกว่า ปะไล กลัม มี โคล ซา ลัมโย

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จ่าก ตะเมียง โจะ อะเซา จียา. ตะเนิม เลือ ตะ แปน

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โป่งงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบคล้ายตะคร้อ ผลกลม ๆ คล้ายลำไย

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ นำมาทำส้มตำผสมกับมดแดง ต้น ใช้แปรรูป
ทำไม้กระดาน

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

153) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อินตง โลต

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Moraceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus sp.*

ภาพที่ 187 อินตง โลต (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่ว่าง : ปัน ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ละอว่า ระกอจ กะตี้ๆ ปะไล กล้ม ตัง โกลง
มี กลอง กียอ อัญชัญๆ

อิต อะดิง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จิยา เมียง ปัน. เซียด ตะ ยายฮ ติด เตียร

บอน ฮิม : วัตป่ากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้าง มีขน ผลกลม คล้ายมะเดื่อ

การใช้ประโยชน์ : ผลรับประทานได้ ใยใช้ทำยาดักจับแมลง

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

154) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อินตึ้ง

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Malvaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sida acuta* Burm. f.

ภาพที่ 188 อินตึ้ง (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา กีย้อ อี้ญูชัญญ่า เปียร เลื่อง ปะไล
กล้มๆกีย้อๆ

อีด อะตึง ตะ อินโตรว : ญี่ ตะเนิม เตียง ร้อฮี่ ตะ ปะนุยฮี่

บอน ฮีม : เซ๊กี่ ฮู โปนงั่ว, เซ๊กี่ วี้ล โปนเป่ง

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก ดอกสีเหลือง ผลกลม ต้นสูงประมาณ 0.5 - 1 เซนติเมตร

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น ใช้ทำไม้กวาด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล และป่าชุมชนบ้านโพนแพง

155) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อินตังอะรียาด

ชื่ออื่น ๆ : หยั่งสมุทร (เชียงใหม่)

ชื่อวงศ์ : Apocynaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amalocalyx microlobus* Pierre ex Spire

ภาพที่ 189 หยั่งสมุทร (ภาพโดย : กิจ ชูวิชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง :

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ละอ่าวา ระกอก บัน ซะมือ มี เปียร
กลอกๆ เปรงๆ

อีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ซะมือ เจาะ กร่วาง

บอน ฮีม : วัตปากุดแกว

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกว้างแหลม เป็นเถา มีดอกสีขาว ๆ ม่วง ๆ

การใช้ประโยชน์ : เถา ใช้มัดรั้ว

บริเวณที่พบ : วัดป่าโพธิ์ไพศาล

156) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อินติด อินตัง

ชื่ออื่น ๆ : นมแมว

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 190 นมแมว (ภาพโดย : กิจ ฮิวิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลาปุด มีชะซุก

อิด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปัน ตะเนิม อี้จ กิด ง่วาจ โอน แปะ มีฮ อะอี

บอน ฮีม : เซ็ก ฮู โปนงั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ลำต้น นำมาผสมกับน้ำสะอาด ต้มเพื่อลดไข้

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิไพศาล

157) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อินตีด อินตัง เปีย

ชื่ออื่น ๆ : นมแมวเล็ก

ชื่อวงศ์ : Annonaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 191 นมแมวเล็ก (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปันปุม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่นๆ ซะซุกๆ ปะไล กล้มๆ มีซะซุก ตี้ย
ตะเนิม ปั้นๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตร่ว : ปะไล จียา ปั้น จียามๆ เรฮ์ ตม ง่วาจ ปั้น ระเฮา จียา อะว๊ฮ์ แอม

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู ไปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม ๆ มีขน ผลกลม ๆ มีขนรอบ ต้นสูงสุดประมาณ 50 เซนติเมตร

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ ราก นำมาต้มเป็นยาเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

158) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : อินตี รือฮ

ชื่ออื่น ๆ :-

ชื่อวงศ์ :-

ชื่อวิทยาศาสตร์ :-

ภาพที่ 192 อินตี รือฮ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนือฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น ปะไล กลัมๆ กียอ ล่อฮี้ ตัง ตะคะ

ฮิต อะตึง ตะ อินโตรว : ปะไล จียา ปั้น อินโตก อะบาด กะบุม โอน แปะ จะโละ โบะ

บอน ฮิม : เซ๊ก ญู ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้ต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม มีผลเล็ก กลม เรียงตามกิ่ง

การใช้ประโยชน์ : ผล รับประทานได้ เปลือก นำมาเคี้ยวหรืออม แก้ปากเปื่อย

บริเวณที่พบ : ในป่าทั้งสามแห่ง

159) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อินตีบอุบ

ชื่ออื่น ๆ : ผอบ

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 193 ผอบ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮ ซาเมาะ : ซะลา ม่น โปย ระกอก มี ซะซุก ปะไล อีซา

แมะ อินตีบ อุบ

อีด อะดิง ตะ อินโตร่ว : เรฮี ตุม ง่วาง แปะ ดิง ปุง จียา อะว้ย แอม.

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ล้มลุก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบกลม ปลายแหลม มีขน ผล คล้าย ฝาคอบ

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มดื่มแก้อาการปวดท้อง และช่วยเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนหมู่ที่ 3

160) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร้ : อีม ป่ยาว โก่ก

ชื่ออื่น ๆ : มะพร้าวป่า ต้นเป้ง หมากเป้ง

ชื่อวงศ์ : Arecaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phoenix* sp.

ภาพที่ 194 มะพร้าวป่า ต้นเป้ง หมากเป้ง (ภาพโดย : กิจ อุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่่วง : ปั้น ปุ่ม

ตะเนิม อีมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ กะตี้ๆ ระกอง ปะไล กล้มๆ กลาวอ์
จิ้น กา จียา ปั้น.

อีด อะดิง ตะ อินโตร้ว : ซะลา อีด ตะ ปะนุยฮ์ ปะไล กลาวอ์ จิ้น กา จียา ปั้น

บอน อีม : วัตป่ากุดแกว, เช็กี วील โปนเป้ง

ลักษณะพืช : ตระกูลปาล์ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเรียวย ปลายแหลม มีผลกลม

การใช้ประโยชน์ : ใบ ใช้ทำไม้กวาด ผลดิบและสุกรับประทานได้มีรสฝาด

บริเวณที่พบ : วัตป่าโพธิไพศาลและป่าชุมชนบ้านโพนแพง

161) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อิมปี ยียาง

ชื่ออื่น ๆ : ก้านต่ง

ชื่อวงศ์ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 195 ก้านต่ง (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปัน ปุ่ม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา กียอ์ ปะไล กลั้มๆ

อีด อะตัง ตะ อีนโตรว : ซะลา โกจ อะจัน จียา. เรฮี้ เป็น ระเฮา ปะเต็ยฮ จะนา บูล เตรียะ

บอน ฮีม : เซ๊ก์ ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้พุ่ม

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเล็ก บาง ผลกลม ๆ

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาแกง นึ่ง ราก ใช้เป็นยาขับพิษ เมมาเห็ด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

162) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทรุ : อิมปี้ล ซะมีเอ

ชื่ออื่น ๆ : มะขามเครือ

ชื่อวงศ์ : Fabaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : -

ภาพที่ 196 มะขามเครือ (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ปั้น ซะมีเอ

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะน้อฮ ซาเมาะ : ซะลา อีซา อิมปี้ล ตะเนิม ปั้น ซะมีเอ กียอ้อๆ

อีด อะตัง ตะ อินโตรว : เรฮี้ ตุม ง่วาจ โอน จียา อะว้อฮ แอม

บอน ฮีม : เซกี้ ฉู่ ไป บอน

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อยขนาดเล็ก

ลักษณะเด่นของพืช : ใบ คล้ายมะขาม เป็นเถาเล็ก ๆ

การใช้ประโยชน์ : ราก นำมาต้มดื่มช่วยเจริญอาหาร

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนหมู่ที่ 3

163) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทร : อิมโปงอาก

ชื่ออื่น ๆ : ต้นเพกา

ชื่อวงศ์ : Bignoniaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oroxylum indicum* (L.) Benth. ex Kurz

ภาพที่ 197 ต้นเพกา (ภาพโดย : กิจ สุวิจิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ตะเนิม

ตะเนิม อิมพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปัน กาน ปะตริก เปียร กลอกๆ เปรงๆ
ปะไล ปัน อีญุชอร กะตีๆ

อิต อะติง ตะ อินโตร่ว : เปียร ปะไล กลัวะ พูร จียา ตะ แจว อินโตก กิด ตียา อะตีล โปะ
เบ๊ก อูยฮ์ กาด เดอะ กะเตา กลัวะ ปัน อะวัต ปัน จะแตง

บอน ฮีม : เซ๊ก ฮู โปนจั่ว

ลักษณะพืช : ไม้ยืนต้น

ลักษณะเด่นของพืช : ใบเป็นช่อ ดอกสีขาวอมม่วง ผลเป็นฝักยาว รสขม

การใช้ประโยชน์ : ดอกและผล นำมาลวกกับประทานเป็นผัก เปลือก นำมาฝนทาแผลไฟไหม้
น้ำร้อนลวก งูสวัด

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ไพศาล

164) ชื่อท้องถิ่นภาษาโทฐ : ฮ้อบ แฮ็บ

ชื่ออื่น ๆ : -

ชื่อวงศ์ : Vitaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cissus* sp.

ภาพที่ 198 ต้นเพกา (ภาพโดย : กิจ สุวีชิต และคณะ, 2563)

โต ตะเนิม อะล่าวาง : ซะมีอ

ตะเนิม อี้มพา ตะเนิม กะนีฮอ ซาเมาะ : ซะลา ปู้ตๆ ระกอจๆ ซี้วๆ เปรง์ เญาะๆ

ฮีด อะตึง ตะ อินโตร่ว : ซะลา โจะ ตม เซียะ กวด ตะ เญาะ

บอน ฮี้ม : เซ๊ก วัล โปนเปง

ลักษณะพืช : ไม้เลื้อย

ลักษณะเด่นของพืช : ใบแหลม รสเปรี้ยว

การใช้ประโยชน์ : ใบ นำมาต้มกับปลาหรือกบ เพื่อให้อาหารมีรสเปรี้ยว

บริเวณที่พบ : ป่าชุมชนบ้านโพนแพง

จากข้อมูลพรรณพืชพื้นบ้านของชาวโทรและการใช้ประโยชน์ข้างต้น พบว่ามีจำนวน 164 ชนิด สามารถตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์จากภาพถ่ายได้ 104 ชนิดและสามารถวิเคราะห์ตามประเด็นการใช้ประโยชน์ ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นอาหาร จำนวน 92 ชนิด โดยนำมากินในลักษณะที่แตกต่างกัน ได้แก่ พืชที่ใช้กินเป็นผัก เช่น กะตุนง, กางคอง, ปะโง่ง, อิมโป่ง อาก พืชที่ใช้กินเป็นเมี่ยง เช่น กะตียา, จะรี, ซะแลว, ปะร่อะ, ลุ่มปุยอ พืชที่ใช้นำมาประกอบอาหารจำพวกแกง เช่น คะแล็กกรวง, จะตอง, โปยฮ์, จะไร้, ฮ้อบ แฮ็บ เป็นต้น

2. ใช้เป็นสมุนไพร จำนวน 76 ชนิด โดยมีลักษณะการนำมาใช้ที่แตกต่างกัน ได้แก่ นำส่วนประกอบมาต้มดื่มเป็นยา เช่น ต้นตังโก นำลำต้นหรือรากมาต้มดื่มเป็นยาระบาย แก้กึ่งอืด แก้กึ่งโรคระเพาะอาหาร, ต้นตัมมะดอง นำลำต้น ต้มดื่มบรรเทาอาการโรคตับแข็ง ฝึในดับ นำส่วนประกอบมาต้มอาบ เช่น แกระ อินต่วย ใช้ใบต้มอาบแก้ผดผื่นคันในทารก นำส่วนประกอบมาฝนหรือแช่น้ำ เช่น ต้นปะเนียง รัด ใช้รากฝนทาฝีเพื่อให้ฝีแตกง่ายขึ้น, ต้นระบิว แซ็ง นำลำต้นมาแช่น้ำผสมกับต้นข่อยอิมแก้โรคร้อนใน ใช้อมหรือเคี้ยว เช่น ต้นชะมั่ง อะรียาม อมรากแก้อาการปากเป็นแผล ใช้พอกหรือทา เช่น ต้นกะตียา ใช้ผลทาบรรเทาอาการน้ำกัดเท้า, กะตุนง ใช้ใบพอกบริเวณที่เขียวช้ำบวม เป็นต้น

3. ใช้สร้างที่อยู่อาศัย จำนวน 9 ชนิด เช่น ใบของต้นกงนำมาสานเป็นที่มุงหลังคา ฝาผนัง, ลำต้นของต้นกะแรง ปุด ต้นฮัญจอลีแยยฮ์ นำมาแปรรูปทำไม้กระดาน, ต้นชะเรียงโก๊ก นำมาแปรรูปทำหน้าต่าง เป็นต้น

4. ใช้ทำเครื่องมือเครื่องใช้ จำนวน 58 ชนิด เช่น ต้นก้อก วิด นำลำต้นมาทำแอกเกวียน และเครื่องดนตรีพิณ, ต้นคะมาน ลำต้นใช้ทำลูกข่าง ทำพิน, ผลของต้นจะกว้างใช้ทำเครื่องประดับ, ต้นจะรี ใช้ยางทำเครื่องมือการติดจักจั่น, ต้นชะตัน ลำต้นทำเป็นหลอดกรอฝ้าย เป็นต้น

5. ใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ จำนวน 22 ชนิด ได้แก่ ใช้ย้อมผ้า เช่น ต้นกล่วน, ต้นคะแล็กกรวง, ต้นจะแก ต้นตรัม, ต้นตี่ระ อะเรียง ใช้ดักจับสัตว์ เช่น หนามต้นจ่งใช้เป็นกบดักนกและค้างคาว ใช้เป็นไม้ประดับ เช่น ต้นจะรีแย้น ใช้ในพิธีกรรมหรือเป็นเครื่องราง เช่น ต้นซะแลว, ต้นปงอะสว่าง, ต้นตะเนิม อม ซะมูจ, ใช้เพื่อความงาม เช่น ดอกบราว ผู้หญิงนำเสียบผมเพื่อให้มีกลิ่นหอม, หัวปะเรียง นำมาทาหน้าเป็นเครื่องสำอางค์ดอกมะจิก ดอกมะรัง นำมาใช้ทำน้ำอบ เป็นต้น

จากการใช้ประโยชน์ข้างต้น ยังพบว่า พืชบางชนิดสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น ต้นคะแล็กกรวง ใบอ่อนและดอกนำมาแกงรับประทาน ใบใช้พอกแผลสด รากต้มดื่มบรรเทาอาการระบบท่อทางเดินปัสสาวะ ลำต้นใช้เผาทำต่างผสมกับครามเพื่อย้อมผ้า เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กิจ สุวิจิต และคณะ.(2563). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการ “ต้นไม้ของคนโทร้” (ตะเนิม อะล่าวาง ละก้วยโทร้) ต.โพธิไพศาล อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร”.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น.
- ไกรสร ฮาดคะตี. (2559). การศึกษาระบบเสียงและระบบตัวเขียนภาษาโทร้บ้านกุดสะกอย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- เต็ม วิพากษ์พจนกิจ. (2542). ประวัติศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิโครงการตำรามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เต็ม สมิตินันท์. (2557). ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- เลาไพ วระกัน และคณะ. (2556). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ “การจัดการเรียนการสอนภาษาโล้ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.โพธิไพศาล ต.กุสุมาลย์ และ ต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร” ระยะที่ 1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น.
- ศราวุฒิ สิทธิราช และคณะ. (2556). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ “การจัดการเรียนการสอน ภาษาโล้ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.โพธิไพศาล ต.กุสุมาลย์ และ ต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร” ระยะที่ 2. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2565). คู่มือระบบเขียนภาษาโทร้อักษรไทย ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพฯ ฯ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

รายชื่อนักวิจัยท้องถิ่นในโครงการ ต้นไม้ของคนโทร
(ตะเนิม อะสว่าง ละก้วยโทร)

1. นายกิจ	ฮูวิท	หัวหน้าทีมวิจัย
2. นายไกรสร	ฮาดคะดี	
3. นายทองสวัสดิ์	นินจันทร์บุตร	
4. นายสุพรรณ	วรเชษฐ์	
5. นายจำลอง	จุมไม้เมือง	
6. นายสม	ปัญหาชัย	
7. นายลือชา	วังมนหม่อม	
8. นายเลาไพ	วรกัน	
9. นายสิทธิชัย	ชิตบุตร	
10. นายประเทือง	ไยปางแก้ว	
11. นายค้ำมา	อามาตมนตรี	
12. นายค้ำมี	ลือวันค้ำ	
13. นายไพจิต	สรสิทธิ์	
14. นายนิคม	ฮาดคะดี	
15. นางวิญนุช	รุวันมอม	
16. นางวาสนา	บัวศรี	
17. นางสาวอรอนงค์	ฮาดทักษ์วงศ์	
18. นางสาวอนงค์	สิทธิราช	
19. นางสาวสมคิด	ตุแสนแผน	
20. นางสาวสุศิรา	วุ่นชุม	
21. นางสาวพิมพ์ลัททร	ต้องเดช	
22. นางสาวเยาวลักษณ์	เอกพิมพ์	

ปราชญ์ชุมชน ผู้มีความรู้เรื่องพรรณพืชของชาวโทร

1. นายทั้ง	ลือวันคำ
2. นายวินัด	เจ้านาม
3. นางสมใจ	ไม้อักรี้
4. นางนงนุด	รมจันทรอินทร์

ที่ปรึกษา

1. พระครูโอภาส	ปัญญาธร	เจ้าอาวาสวัดกลางวิทยา
2. นายบุญญพัฒน์	ชาปากดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดสะกอย

ดัชนีคำภาษาไทย

ก

กง 19
กั้ง ญู่वाद 20
กล่วน 21
กลา อะอุง 22
กอฮอ 23
ก๊อก 24
ก๊อก วิต 25
กะเตา 26
กะตัก 27
กะต่มปี่ยาย 28
กะตี้ยา 29
กะตุรnung 30
กะบก 31
กะแบ 32
กะแรง 33
กะแรง ปู้ด 34
กัตเคา 35
กวางคอง 36
กุษ 37
แกระ อินต่วยาย 38, 39
โกจ แตร็ย 40
ไกล กะแซ็ญ 41

ค

คะมาน 42
คะแล็กกร่วง 43

ง

งอก 44

จ

จ่ง 45
จจะก่าวาง 46
จจะแก 47
จจะตอง โปยฮ์ 48
จจะรี้ 49
จจะรี้แย็น 50
จจะไร่ 51
จจะล่าวาก แมว 52
จจะโลด 53
จจ่มป่วนโก้ก 54
จจ่มไป 55
จงานชะมือ 56
โจล 57

ช

ชมแสว 58
ชอย นียาก 59
ชะเซียด 60
ชะตัน 61
ชะม้ง อะร็รียม 62
ชะมือจูด 63
ชะเร็จ 64
ชะเร็ยงโก้ก 65
ชะแลว 66
ชัม โรง 67
แซ จจะเร็ยก 68

ญ

ญาญบ 69
อม มะตุ่ด 69

ด

คู 70
คิงโคจ 71

ต

ตริยาด 72
ชะมื่อ ตริ่ม 73
ตวาร์ กร่วง 74
ตะกอง มะลี่ยาง 75
ตะกอย ละโอง 76
ตะงี่ร 77
ตะเนิม อม ชะมูจ 78
ตะมายโกย 79
ตังโก 80
ตังเนา 81
ตัม มะดุก 82
ตัมเต่ง 83
ตัมมะแซง 84
ตัมมะดอง 85
ติดตอ 86
ตี่ร อะเรียง 87
ตงกวาง 88
แตร์ฮึ ตะเบิด 89

บ

บราง 90
บัต อีญจี 91
บัตครอบแครบ 92
บัตระวู่ย อะเจียง 93
แบรง อันตัง 94
โบง 95

ป

ป่งอะล่าวาง 96
ปอ ตังไฮ 97
ปอลุมปุม 98
ปะโจง 99
ปะจิม 100
ปะแตฮึ ดง 101
ปะเนียง รัด 102
ปะเรอะ 103
ปะเรียง 104
ปะแรร 105
เป๊ก 106
เป็ยฮ 107
โป 108

พ

พักวาน กร่วง 109
พักวาน เซ๊ก 110

ม

มะกว่า 111
มะแก้น 112
มะคาว 113
มะจิก 114
มะแดง 115
มะแดง อะแญ 116
มะตอง 117
มะตุม 118
มะตุม กา 119
มะน่วย 120
มะยี้ยาว กะเซา 121
มะรัง 122

มะล่าวา 123
มะล่าวาง 124
มะฮอล 125
มัต จะเรี่ยก 126
มิตมอด 127
มูย ดอน 128
เม้ง 129
เม็ร 130
เม็อด เญาะ 131
เม็อดแอ 132

ร

รอนแรน 133
ระก่งทรอ 134
ระจาก โก่ก 135
ระนียา 136
ระเน่ง 137
ระปิว แซ้จ 138
ระเปะ ระย่ะ 139
เร็ฮี้ จะร่วา 140
เร็ฮี้ อะเซอะ 141

ล

ล่าวาง 142
ล่าวาม ปัด 143
ละเง่ง กะเซา 144
ละเง่ง ซะซุก 145
ละเง่ง เซียล 146
ละเง่ง เญาะ 147
ละว้อ 148
ลุ่มปุ่ยฮ์ 149
เลนี้์ ดิส 150

อ

อะชาด 151
อะเซ็ฮี้ฮ์ 152
อะญา เทา 153
อะตาว โกย 154
อะแต็ฮ์ อะเต็ย 155
อะปวก 156
อะมวง อะร่วาย 157
อะมวงกร่วง 158
อะรี่ยาง 159
อะรุ่ม 160
อะเร่า 161
อะลา 162
อะลี่ยา 163
อะไล่ 164
อะว้อ บุษ 165
อ้มไอ 166
อึ้งกิด อึ้งกวด 167
อึ้งโก่ง อะซวม 168
อึ้งคาง 169
อึ้งฮอจลี่ยายฮ์ 170
อ้นตง โลด 171
อ้นตริง 172
อ้นต้งอะรี่ยาด 173
อ้นติด อ้นต้ง 174
อ้นติด อ้นต้ง เป็ย 175
อ้นตี รือ 176
อ้นตีบอูบ 177
อ้ม ปี่ยาว โก่ก 178
อ้มปี ยี้ยาง 179
อ้มปี้ล ซะมื่อ 180
อ้มโป่งอาก 181

ฮ

ฮ็อบ แฮ็บ 182

ดัชนีชื่อภาษาไทย / ชื่ออื่น ๆ

ก

กระดิ่งไฟ 155

กระท้อน 117

กลอย 104

กวาวเครือแดง 56

กะทุ่มลัม 28

ก้านเกรา 57

ก้านต่ง 179

กาฝาก 89

กาหลง 58

กำแพงเก่าชั้น 81, 88

กำแพงเจ็ดชั้น 80

กำลึงควายถึก 40

กิ่งโก้ย 168

เก็ดแดง 129

เกล็ดปลาช่อน 134

ข

ข่อย 151

ขิง 152

ขี้เหล็กป่า 43

เข็มป่า 75

ค

คนทา 29

คล้า 137

คว่ำตายหงายเป็น 153

คัตเค้า 35

เครือตดหมา 150

เครือไส้ตัน 61

เครืออีโก้ย 168

โคยงู 41

ไคร้มด 62

ง

งิ้วป่า 74

จ

จະบก 31

ช

ชะพลู 53

ชะเอม 86

ชุมเห็ดไทย 48

ชาด 72

ด

ด้ามพรวด 20

ต

ตดหมูตดหมา 150

ต้นเป้ง 178

ต้นเพกา 181

ต้นเอื้อง 154

ตะขบป่า 112

ตะคร้อ 111

ตะครอง 46

ตับเต่า 143

ตาควาย 126

ตัวแดง 144
ตัวใบเกลี้ยง 146
ตัวใบขน 145
ตัวส้ม 147
ตูปหมอบ 77
เต็ง 114
เตยป่า 135

ถ

เถานางสีดา 79
เถาพันซ้าย 139

ท

เท้ายายม่อม 52
ไทรย้อย 50

น

นนทรี 159
นมแมว 174
นมแมวจีจ้อ 54
นมแมวเล็ก 175
น้ำใจใคร่ 27

บ

บรารง 90
บอน 161
บอระเพ็ด 23
บัวบก 30
บุก 32
โบบง 95
ใบหนาด 156

ป

ประดู่ 70
ปอป่า 97
ปีบ 36
เปราะ 77
เปล้า 125

ผ

ผอบ 177
ผักขมหนาม 160
ผักโตวา 92
ผักหวานบ้าน 109
ผักหวานป่า 110
ไผ่ป่า 64
ไผ่เพ็ก 106
ไผ่ไร่ 164
ไผ่สีสุก 162

พ

พลวง 19
เพ็ก 106
โพ 108
โพขึ้นนก 49
โพธิ์ 108

ม

มะกอก 24
มะขามเครือ 180
มะขามป้อม 66
มะค่าโมง 37
มะเดื่อ 148
มะตูม 118

มะตุ้มกา 119
 มะพร้าวป่า 178
 มะไฟ 124
 มะม่วงป่า 158
 มะแว้งขม 94
 มันป่า 96
 ไม้ขาว 113
 ไม้ซาง 130
 ไม้แดง 115
 ไม้ไผ่ 55

ย

ยางนา 142
 ยางเหียง 72
 ย่านางแดง 121

ร

รัก 167
 รักใหญ่ 21
 รัง 122

ล

ลอมคอม 163
 ละเวียง 83
 ลุ่มพุก 149
 เล็บแมว 45
 เล็บเหยี่ยว 45

ส

ส้มขี้มอด 71
 ส่องฟ้า 107
 สะแกป่า 47
 สะเดา 26

สะเดาดิน 91
 สันตะวา 92
 สันตะวาใบพาย 92
 ส้านเล็ก 123
 สาบเสือ 69
 สำโรง 67
 สีเสียด 60
 เสียว 59
 แสง 84
 แสมสาร 43

ท

ทัญจางช้าง 93
 ทนาคเกลี้ยง 167
 ทนาคเกลี้ยงใบมน 21
 ทนาคค้อง 46
 ทนาคค้อม 46
 ทนาคแท่ง 83
 ทนาคเป้ง 178
 ทนาคเมา 127
 ทนาคน้อย 120
 ทนาคสมุทร 173
 ทว่า 33
 ทว่า (ผลใหญ่) 34
 ทวาย 51
 หูลิง 42
 เหมือด 132
 เหมือดเปรี้ยว 131

อ

อจุ่นป่า 168
 อ้อยช้าง 25

อินทนิลป่า 65

อีรอก 52

เอื้องหมายนา 154

ดัชนีชื่อวงศ์

A

Amaranthaceae 160

Anacardiaceae 24, 157, 158

Annonaceae 54, 175

Apiaceae 30

Apocynaceae 61, 86, 173

Araceae 32, 161

Arecaceae 51, 178

Asteraceae 69, 156

B

Bignoniaceae 36, 44, 181

Boraginaceae 93

C

Clusiaceae 38

Combretaceae 47

Costaceae 154

Crassulaceae 153

D

Dilleniaceae 123

Dioscoreaceae 52, 96, 104

Dipterocarpaceae 19, 72, 114, 122, 142

E

Euphorbiaceae 125

F

Fabaceae 43, 48, 56, 58, 70, 100,

115, 121, 134, 159, 180

G

Gentianaceae 57

H

Hydrocharitaceae 92

Hypericaceae 144, 145, 146, 147

I

Irvingiaceae 31

L

Loganiaceae 119

Lygodiaceae 79

M

Malvaceae 67, 74, 137, 163, 165, 172

Meliaceae 26, 117

Menispermaceae 23, 120

Molluginaceae 91

Moraceae 49, 50, 108, 148, 151, 171

Myrtaceae 33, 34

O

Olacaceae 27

Opiliaceae 110

P

Pandanaceae 135
 Phyllanthaceae 66, 109, 124, 127
 Piperaceae 53
 Poaceae 55, 64, 106, 130, 162, 164

R

Rhamnaceae 46
 Rubiaceae 20, 28, 35, 75, 83, 143,
 150
 Rutaceae 78, 107, 118

S

Salicaceae 112
 Sapindaceae 111
 Simaroubaceae 29
 Smilacaceae 40
 Solanaceae 94

T

Thymelaeaceae 97

V

Vitaceae 155, 168, 182

Z

Zingiberaceae 77, 152

ดัชนีชื่อวิทยาศาสตร์

A

Acacia sp. 100
Aegle marmelos (L.) Corrêa ex Roxb. 118
Amalocalyx microlobus Pierre ex Spire
 173
Amaranthus spinosus L. 160
Amphelocissus martinii Planch. 168
Amphineurion marginatum (Roxb.)
 D. J. Middleton 61
Antidesma sp. 127
Azadirachta indica A. Juss. 26

B

Baccaurea ramiflora Lour. 124
Bambusa sp. 162
Bauhinia sp. 58
Blumea sp. 156
Bryophyllum pinnatum (Lam.) Oken 153
Buchanania sp. 157

C

Calamus sp. 51
Catunaregum sp. 83
Centella asiatica (L.) Urb. 30
Cheilocostus speciosus (J. Koenig)
 C. D. Specht 154
Chromolaena odorata (L.) R. M. King &
 H. Rob. 69
Cissampelos pareira L. 120
Cissus sp. 182

Colocasia sp. 161

Combretum sp. 47

Cratoxylum formosum (Jacq.) Benth. &

Hook. f. ex Dyer 147

Cratoxylum sp. 144, 145, 146

Croton sp. 125

D

Dillenia sp. 123

Dioscorea hispida Dennst. 104

Dioscorea sp. 96

Dipterocarpus obtusifolius Teijsm.

ex Miq. 72

Dipterocarpus sp. 142

Dipterocarpus tuberculatus Roxb. 19

E

Enkleia sp. 97

F

Fagraea sp. 57

Ficus religiosa L. 108

Ficus rumphii Blume 49

Ficus sp. 50, 148, 171

Flacourtia sp. 112

G

Garcinia sp. 38

Gardenia sootepensis Hutch. 20

Glinus oppositifolius (L.) A. DC. 91

Grewia sp. 165

H

Harrisonia perforata (Blanco) Merr. 29

Heliotropium indicum L. 93

I

Irvingia malayana Oliv. ex A. W.

Benn. 31

Ixora sp. 75

K

Kaempferia sp. 77

L

Leea sp. 155

Lygodium sp. 79

Lysiphyllum strychnifolium (Craib)

A. Schmitz 121

M

Mangifera sp. 158

Microcos sp. 163

Millingtonia hortensis L. f. 36

Myriopteron extensum (Wight & Arn.)

K. Schum. 86

O

Olax sp. 27

Oroxylum indicum (L.) Benth. ex Kurz

181

Ottelia alismoides (L.) Pers. 92

P

Paederia linearis Hook. f. 150

Pandanus sp. 135

Peltophorum sp. 159

Phoenix sp. 178

Phyllanthus emblica L. 66

Phyllodium sp. 134

Piper samentosum Roxb. 53

Pterocarpus sp. 70

S

- Sandoricum koetjape* (Burm. f.)
Merr. 117
Sauropus sp. 109
Schleichera oleosa (Lour.) Merr. 111
Senna sp. 48
Shorea siamensis Miq. 122
Shorea sp. 114
Sida acuta Burm. f. 172
Smilax sp. 40
Solanum sp. 94
Spondias sp. 24
Sterculia sp. 67
Streblus sp. 151
Strychnos sp. 119
Syzygium sp. 33,34

T

- Tacca leontopetaloides* (L.) Kuntze 52
Tinospora crispa (L.) Hook. f. & Thomson
23

V

- Vietnamosasa pusilla* (A. Chev. & A.
Camus) T. Q. Nguyen 106

X

- Xylia xylocarpa* (Roxb.) W. Theob. 115

Z

- Zingiber officinale* Roscoe 152
Ziziphus cambodiana Pierre 46

